Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, ...ДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...оной гарана | № 43 (16566) | 1984 оной февралиин 19, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

К. У. ЧЕРНЕНКО Ю. ЦЕДЕНБАЛТАЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненко МНРП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалтай февралиин 17-до уулзаба. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. В. Русаков хөөрэлдөөндэ хабаадаһан байна.

Ю. В. Андроповой наһа бараһан ушарһаа бүхы монгол арадай гүнзэгы сэдьхэлэй шаналал гашуудалые Ю. Цеденбалай дамжуулһанайнь түлөө талархажа байһанаа К. У. Черненко мэдүүлээ.

КПСС-эй ба МНРП-гэй, СССР-эй ба МНР-эй хоорондохи али бүхы харилсаанай амжалтатайгаар хүгжэжэ байһандань сэдьхэлээ ханажа байһанаа аха дүү хоёр партиин хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлхэ зуураа, совет-монгол заншалта хани барисаае, нягта харилсаа холбооe саашадань бэхижүүлхын тула совет болон монгол коммунистнуудай бүхы юумэ хэхээр эрид шиидэнхэй байһыень тэмдэглэбэ.

Уласхоорондын байдалай, тэрэ тоодо Ази түбидэхи байдалай бүхы үндэһэн шухала асуудалнуудаар СССР-эй ба МНР-эй хараа бодол гүйсэд тудалдана гэжэ хоёр тала һанамжануудаа хэлсэхэдээ баталһан байгаа.

Хөөрэлдөөн аха дүү ёһоной хани барисаанай, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрбэ. (ТАСС).

К. У. ЧЕРНЕНКО Д. РАЦИРАКАТАЙ УУЛЗАА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь К. У. Черненко Малагасиин революциин манлай гэдэг партиин (АРЕМА) Генеральна секретарь, Мадагаскарай Демократическа Республикын Президент Д. Рацираkатай февралиин 17-до Кремль соо уулзаба.

Тэдэнэй хоорондо хани ёһоной хөөрэлдөөн болоо. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон Мадагаскарай гадаадын хэрэгүүдэй министр Ж. Бемананджара гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадаһан байна.

Ю. В. Андроповой наһа бараһантай дашарамдуулан, Мадагаскарай арад зоной, правительствын гүнзэгы ехэ шаналал гашуудалаа мэдүүлһэнэйнь түлөө Д. Рацираkада баяр хүргэбэ.

Совет-малагасийска харилсаанай хэдэ хэдэн асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэһэн байгаа. Харилсаа холбоогоо саашадань гүнзэгырүүлэн хүгжөөхэ хүсэлэнтэй байһанаа хоёр тала мэдүүлээ.

Уласхоорондын байдалай, тусхайлбал, Индиин океанай юршонхи байдалай зарим асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ хэлсэгдэһэн байна. Индиин океаниие амгалан байдалай зоно болгохо хараа бодолтой байһанаа хоёр тала баталба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша В. В. Шарапов, Мадагаскарһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ф. Рандриамамундзи хөөрэлдөөндэ хабаадаа. (ТАСС).

АЖАЛАЙ ҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

ҺАНАЛ БОДОЛНИ ХУБИЛААГҮЙ

...аж 1942 оной майн 1-һээ ... Тэрэ гэһээр 42 жэлэй тур-...гүйгөөр Улаан-Үдынгөө ...ажалланаб.

...ан дүрбэтэйхэн ябаа бэ-...ай шэрүүн шанга үе бай-...ы наһатан тиихэдэ захаһаа ...жэ хүн бүхэндэ мэдээжэ.

...нютаг — Загарайн райо-...һээ Улаан-Үдэ ерээбши ...долоон үхибүүд байгаабди. ...оройдоол 800 грамм — ...үгэдэг һэн. Бултандамнай ...а. 1942 оной хабар бүри-...обо. Тиимэһээ городто ...аатай иишэ ерэбэб. Апре-... Станцида бууһаар сэхэл энэ ...обёороод, орожо ерэбэб. ...ом гү даа гэжэ һанаха ...оhомни, олон юумэ һу-...гүй, «үглөө ажалда гара-...тын байрада орохо саар-... карточка хоёрые барюул-...ндөө юугээр хүдэлхэеэ-... хубиингаа хуулита хилээмэ ... һэм. Тиигэжэ ажалшадай ...гын һайндэр—Майн 1-ниие ... зэргэдэ жагсажа угтабаб.

...лдаа ерэхэдэмни, ямаршье ...майе хоёрдохи разрядай ...д, хүдэлмэриимни газар ...л үнгэреод байхада, вагон ...милогдооб. Харюусалга-...риие арбан табатайдаа ...мбиб. Бидэнэй хүдэлөөгүй ... байгааб даа. Ехэшүүл ...нда мордонхой.

...дэ үзэхэ юумые нилээд ...нь, үглөөнэй найман сагта ...д, үдэшын найма болотор ...а үшөө һүниин 12 боло-...лонуудай түхеэрэлгэнүү-дые заһалсахаш. Үлөөшэ 7—8 часыень унтаа болоод лэ, үглөөнэй найманда баһал тэрэ халаандаа яарахаш. Гээгдэшэнэ гүб гэжэ айхаш. Хэды дахин гээгдээл һаа, сүүдтэ үгэдэг байгаа ха юм. Тиигэжэ шангалаагүй һаа, дайсанаа яажа диилэхэшьебибди даа гэжэ бодомжолхош. Үхибүүн ябаашье һаа, эдэ мэтые хуу ойлгожо, хүсэд яһажаагүй бэеынгээ тамир шадалые таһа зангидаад, бэрхэшээлнүүдые зоригтойгоор дабажа гарадаг һэмди.

Ажалай журам шангадхаха талаар партиимнай мүнөө ябуулжа байһан үргэн ехэ хэмжээ ябуулгануудые үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэб. Илангаяа манай түмэр замай транспортын хүдэлмэриие гуримшуулха тухай тон зүбөөр заагдана. Үнгэрһэн жэлдэ манайшье вагонно депо муу бэшэ дүнгүүдые туйлаба. Деподохи заһабарилгын түсэб 100,4 процент, контейнернүүдые жэл соо заһабарилха түсэб—108,4 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб — 101,5 процент, техническэ харууһалгын пунктаар вагонуудые дамжуулан гаргаха түсэб 102,3 процент дүүргэгдэа. Заһабарилгын өөрынь үнэ сэн 1,5 процентээр доошолоо. Депогоймнай захиргаан, партийна, профсоюзай организацинууд журам эбдэгшэдые шэнэ Хуулиин ёһоор шангаар хэһээдэг болоо.

Гэбэшье эдэ хэмжээнүүд имагтал эхин гэжэ ойлгонобди. Мүнөө дээрээ зарим хүдэлмэришэдэймнай мэдэрэлынь үшөөл хүсэд болбосороодүй байһаар. Илангаяа залуушуул соо тиимэ зоной ушардагынь гэмшэлтэй. Хэдэн хоногоор ажалаа хаяад, заримашуул үгы болошодог. Хүдэлмэридөө ерээ болоходоошье, ямаршье урма залигүйгөөр, хайша хэрэгээр хүдэлхэ, үнгэрхэдөө мангартай юумэ ерэхэ. Иимэ ябахадаа, бэеэшье гэмтээхэнь холо бэшэ. Мүрөө олохоо болиһон заримашуулые ажалһаа гаргаха ушартай бологдоно.

Энээнһээ уламжалан, үргэжэ байгаа үетэниие хүмүүжүүлхэ тухай һайса бодожо үзэхэ саг ерээ. Совет һургуулиие шэнэлэн хубилгаха талаар партиимнай абаһан шэглэл тон зүб гэжэ һанагдана. Нээрээшье, һургуулияа дүүргэһэн олонхи залуушуул, наһаяа хүсөөшье һаа, даншье һүлдэ һожоргүй, гарһаань хүтэлхэ хүниие хүлеэһэн мэтэ байдаг. Зарим түрэлхидшье үхибүүдые хүмүүжүүлхэ тухай анхарал хандуулхаа огто болишонхой. Тэдэнь дураараа ошоходоо, юун һайн үрэ гарахаб даа.

Би өөрөө залуушуулда ходо туһалха гэжэ оролдодогби. Ажалайнгаа намтарые хөөрэхэш. Жэшээнь, 42 жэл соо ушар шалтагаангүйгөөр ажалһаа нэгэшье һаатажа, гээгдэжэ үзөөгүйб. Журам эбдэһэнэй түлөө һануулга, донгодолго гэжэ оройдоо байгаагүй. Үнгэрэгшэ намар «СССР-эй Хүндэтэ түмэр замшан» гэһэн нэрэ зэргэдэ зууршалхадаа, кадрнуудай таһагые даагша А. П. Тангасова иигэжэ хэлээ һэн: «Павловай ажалай дэбтэр харалтагүй. Гансал урмашуулга, шагналнууд тэндэнь байха». Эдэ үгэнүүдые дуулахада, урматай юумэ ааб даа.

Мүнөө хамһабариин цехтэ слесареэр хүдэлнэб. Заһабарилгада хэрэгтэй запчастьнуудые шэнээр хэдэг гү, али хуушануудые һэльбэн шэнэлдэг гээшэбди. Гол түлэб вагоной мөөр, голнууд заһабарилагдадаг. Иимэ шухала частьнуудые муу шанартайгаар заһабарилжа огто болохогүй бшуу. Нилээдшье олон мөөрнүүд минии гараар дамжан гараһан байха.

СССР-эй Верховно Соведэй шэнэ һунгалта болохонь гээшэ. Энэ минии арбадахи һунгалта болохо. Түрүүшынхеэ дайнай һүүлээр 1946 ондо СССР-эй хоёрдохи зарлалай Верховно Соведэй депутадуудай түлөө дуугаа үгөө бэлэйб. Саг үшөөл хатуу байгаа. Теэд арбан найматай ябаһан намда

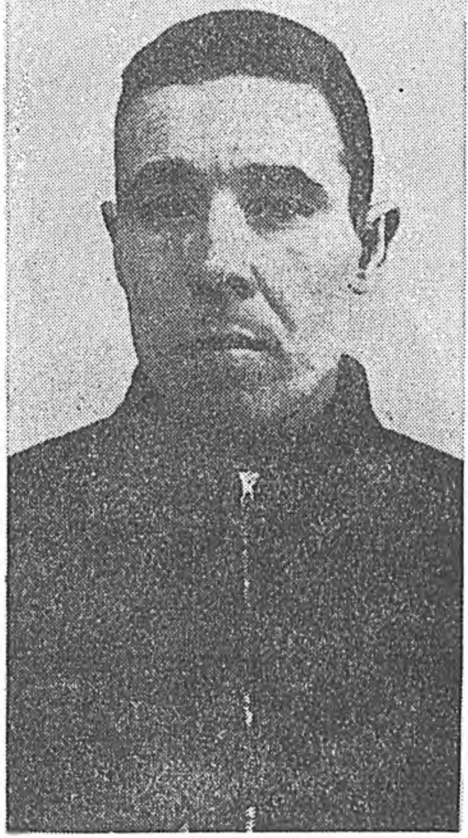

энэ үдэр мартагдашагүй һайндэр мэтээр үзэгдөө һэн. Саашадаашье арад зонойнгоо түлөө аһан шадалаараа оролдохоб гэжэ досоогоо һанаа һэм. Энэ һанал бодолдоо мүнөөшье үнэн сэхэб.

П. ПАВЛОВ,
Улаан-Үдын вагонно депогой слесарь,
СССР-эй Хүндэтэ түмэр замшан,
Ажалай Улаан Тугай ордента.

...ТА НЭГЭДЭЛЭЙ ОРШОН БАЙДАЛДА

ЭРХҮҮ

Эрхүү хотын Хүгжэмтэ комедиин театр соо Эрхүүгэй, Шэтын, Амарай областьнуудай, Буряадай АССР-эй ажалшадай түлөөлэгшэд олоороо сугларжа, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ РСФСР-һээ һунгалта үнгэргэхэ Эрхүүгэй һунгуулиин 10-дахи округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. А. Ясновтой баярай оршон байдалда уулзаба.

Һунгалтын урда тээхи суглаае КПСС-эй Эрхүүгэй обкомой нэгэдэхи секретарь В. И. Ситников нээжэ, байгша оной мартын 4-дэ болохоёо байһан һунгалта тухай оролто үгэ хэлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат М. А. Ясновой этигэмжэтэ нюур—Эрхүүгэй В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ хүндэ машинануудай заводой лабораториин начальник нүхэр Мехнюк депутадта кандидадай ехэ ажал ябуулга тухай хөөрэжэ үгөөд, һунгалтын үдэр коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй түлөө нэгэ хүн шэнгеэр дуугаа үгэхыень сугларагшадые уряалба.

Удаань Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. С. Семенов, Шэтын камвольно комбинадай нэхэгшэ С. М. Куропаткина, Эрхүүгэй Географиин институдай директор В. В. Воробьев, Ангарск хотын нефть буйлуулдаг заводой оператор В. А. Барабаш, Эрхүүгэй областиин Усть-Ордын национальна округой «Оёкский» гэжэ һуралсалай ажахын һаалишан Т. Г. Мелинова, Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой директор В. Б. Нимаев, Братск хотын алюминиин заводой шудхагша В. Г. Поляков болон бусад үгэ хэлэхэдээ, Михаил Алексеевич Яснов гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, арад зоной аша туһада үнэн сэхээр алба хэдэг, һунгагшадай этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулха байха гэжэ онсолон тэмдэглэбэд.

Һүүлээрнь СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат М. А. Яснов дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, Эрхүүгэй һунгуулиин арбадахи округой һунгагшадта этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэбэ.

С. МИРОНОВА,
РСФСР-эй һунгалта үнгэргэхэ Эрхүүгэй һунгуулиин 10-дахи округой окружной комиссиин түрүүлэгшын орлогшо.

СЕВЕРОБАЙКАЛЬСК

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беляковтой һунгагшадай уулзалга Северобайкальск хотодо болобо. Улаан-Үдын хүдөөгэй һунгуулиин 361-дэхи округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Анатолий Михайлович Беляковтой уулзахаар районой промышленна, барилгын предприятинуудай, хүдөө ажахын түлөөлэгшэд олоор сугларба. Эндэхи соёлой байшан гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй. Тэндэ һүүлэй табан жэлэй хугасаада район дотор болоһон хубилалтануудые гэршэлһэн харуулан ойлгуулгын зүйлнүүд үлгөөтэй.

КПСС-эй Хойто-Байгалай райкомой нэгэдэхи секретарь Л. П. Табалаев уулзалга нээхэдээ, районой ажалшад һунгалтые угтуулан зохёохы үүсхэл шадабаряа улам бадаргаа гэжэ тэмдэглэбэ. Нижне-Ангарскын геологошэнжэлгын экспедициин коллективэй үүсхэлээр һунгалтые амжалтатайгаар угтахын түлөө социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Жэшээлхэдэ, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын 581-дэхи СМП-гэй монтернууд байгша оной мартын 4 болотор 20 километр түмэр зам татаха гэһэн уялгатай.

— Байгал-Амарай түмэр замай барилга районоймнай хүгжэлтэдэ шиидхэхы нүлөө үзүүлээ. Мүнөө эндэ 72 мянган хүн ажаһууна. Соёл гэгээрэлэй гуламтанууд олоор нээгдээ, 3 шэнэ совхоз байгуулагдаа, — гээд Л. П. Табалаев онсолон тэмдэглэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур—«БАМтоннельстрой» барилгын управлениин тоннельнэ 16-дахи отрядай проходчик С. С. Елбаевта үгэ үгтэбэ.

— КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беляковые СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Улаан-Үдын хүдөөгэй 361-дэхи округһоо тоннельнэ 16-дахи отрядайхид бүри мүһэн дэмжэнэ,— гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Тиигээд тэрэнэй намтар, ажал ябуулга тухай сугларагшадта хөөрэбэ. Нүхэр Беляков партиин эльгээһэн харюусалгата участогуудта үндэр мэдэрэл ехэтэйгээр хүдэлхэ зуураа 14 жэлэй туршада КПСС-эй Улаан-Үдын горкомые хүтэлбэрилөө юм. Октябриин Революциин, Ажалай Улаан Тугай, Арадуудай Хани Барисаанай орденуудаар, дүрбэн медаляар шагнагдаһан байна. Нүхэр С. С. Елбаев коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлдэ кандидадай түлөө дуугаа үгэхыень ажалшадые уряалба.

Удаань «Нижнеангарсктрансстрой» трестын 708-дахи СМП-гэй бригадир В. Н. Кудла, автотранспортна 19-дэхи предприятиин жолоошон А. И. Белик, 575-дахи СМП-гэй ОРС-ын 3-дахи столовын тогоошон В. В. Довженко, «Ангарский» совхозой һаалишан О. В. Сорокина гэгшэд А. М. Беляковто захил, гүйлтануудтайгаар хандаһан байна.

Северобайкальск хотын коммунальна ажахые саашадань хүгжөөхэ, Нижне-Ангарскда соёлой байшан бариха, Дээдэ Заямхаһаа районой түб хүрэтэр автобусой харгы нээхэ гэһэн ба бусадшье асуудалнуудта үгэ хэлэгшэд тогтобо.

Харюудань А. М. Беляков ажалша коллективуудэй түлөөлэгшэдтэ баяр хүргөөд, Буряадай хойто районой газар дайдые саашадань ашаглалгые үргэдхэхэ, хүдөө ажахые эндэ хүгжөөхэ тушаа тодорхой зорилгонуудые хэлэһэн, БАМ-ай Буряадай участогай барилгадахи мүнөөнэй байдалда бодото сэгнэлтэ үгэһэн байна. Түгэсхэлдэнь нүхэр Беляков өөртэнь үзүүлэгдэһэн үндэр ехэ этигэл найдабариие харюулха, коммунис байгуулалтын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, ажалшадай аша туһада бүхы хүсэ шадалаа бүримүһэн зорюулха байһанаа элирхэйлээ.

М. БЕКЕТОВ.

• • •

ХУРАМХААН

Хурамхаанай соёлой байшан соо Улаан-Үдын хүдөөгэй һунгуулиин 361-дэхи округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат, КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беляковтой уулзалга үнгэрбэ.

Баярай оршон байдалда болоһон энэ суглаае КПСС-эй Хурамхаанай райкомой нэгэдэхи секретарь Д. Ю. Цыбикжапов нээгээ. Этигэмжэтэ нюур, түбэй районно больницын ахамад врач Н. Н. Ринчинова А. М. Беляковой намтар тухай хөөрэжэ үгөөд, тэрэнэй түлөө дуугаа үгэхыень сугларагшадые уряалаа.

Удаань партиин, ажалай болон дайнай ветеран А. Ф. Гергесов, Могойтын 8 жэлэй һургуулиин директор В. С. Анищенко, Лениинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Д. Н. Хобракова, Уланхаанай совхозой директор В. Ц. Баторов, Бурводстрой нэгэдэлэй Хурамхаанай ПМК-гай машинист-экскаватор Н. Б. Шараев, леспромхозой директорэй орлогшо Социалис Ажалай Герой В. П. Паромонов, Хурамхаанай совхозой ахалагша хонишон С. Н. Банаева гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, 1985 ондо түбэй районно больницын комплекс, Майска һууриндa хүүгэдэй саад барилгада туһаламжа үзүүлхыень депутадта кандидадта хандаһан байна.

Түгэсхэлдэнь үгэ хэлэһэн А. М. Беляков ажалшадай үзүүлһэн үндэр этигэл найдабариие үнэн сэхэ ажалаараа харюулхаб гэжэ найдуулаа.

Манай корр.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ҺУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ ЦЕНТРАЛЬНА ҺУНГУУЛИИН КОМИССИДА

Центральна һунгуулиин комиссиин ээлжээтэ заседани Г. М. Марковай түрүүлэлгэ доро февралиин 17-до Москвада, Союзуудай байшан соо болобо. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэлдэ, тэрэниие үнгэргэлгэдэ хабаатай асуудалнууд заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа.

Нүхэр К. У. Черненкые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретаряар һунгаха тухай КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ бэшэ февралиин Пленумэй шиидхэбэриие коммунистнууд, бүхы совет арад нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ, халуунаар һайшаана, партиин ленинскэ Центральна Комитедые, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое бүри нягтаар тойрон жагсана, партиин XXVI съездын, тэрэнэй Центральна Комитедэй удаадахи Пленумүүдэй тодорхойлһон дотоодын болон гадаадын политикые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө хэлбэришэгүйгөөр тэмсэхые шиидэнхэй байна гэжэ заседани дээрэ тэмдэглэгдээ.

Оронoй гүрэнэй засагай дээдын зургаанай депутадта кандидадуудые бүридхэлдэ абалгын дүнгүүдые Центральна һунгуулиин комисси хаража үзэбэ. Комиссиин секретарь Е. К. Лигачев энэ асуудалаар элидхэл хэһэн байна. Дэбжүүлэгдэһэн бүхы кандидадууд тогтоогдоһон болзор соо СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ тухай Хуулиин үндэһөөр бүридхэлдэ абтаһан байна гэжэ тэрэ элидхэбэ. Депутадта кандидадуудые бүридхэлдэ абаха тухай мэдээсэлнүүд хэблэлдэ саг соогоо толилогдоһон байгаа.

Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд бүгэдэ ниитын урма зоригжолой оршон байдалда СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэбэ. Үйлэдбэриин элитэ мэдээжэ түрүүшүүл, новаторнууд, эрдэм-соёлой ажал ябуулагшад, врачнууд, багшанар, хүн зоной һуудал байдалые хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэд, техническэ интеллигенциин түлөөлэгшэд, партийна, совет, профсоюзай ба комсомолой хүдэлмэрилэгшэд, сэрэгэй элитэ ехэ начальнигууд бүридхэлдэ абтаһан кандидадуудай дунда бии. Эдэмнай үнэхөөрөөшье нэрэ соло ехэтэй, политическэ ба ажал ябуулгын шухала шэнжэ шанарнуудтай, ажалшадта хүндэтэй арад зоной түлөөлэгшэд болоно.

Хүдэлмэришэн ангиин, колхозно тарялашадай түлөөлэгшэд, урдынхидаал мэтэ депутадта кандидадуудай дунда гол һуури эзэлнэ. Тэдэнэй дэбжүүлэгдэһэн бүхы кандидадуудай хахадһаа үлүүниинь юм. Эхэнэрнүүд—33 шахуу, 30 хүрэтэр наһанай залуушуул 22 процент болоно.

Депутадта кандидадууд тухай баримтанууд хүдэлмэришэдэй, тарялашадай, интеллигенциин эбдэршэгүй бата харилсаа холбооной түгэлдэр хүсэтэй, манай агуу ехэ социалис Эхэ ороной бүхы нацинууд болон арад үндэһэтэдэй бодото интернационализмын мэдэрэлтэй, хани барисаатай, нягта жагсаалтай байһан тухай элирхэйлэн гэршэлнэ.

Һунгуулиин комиссинуудай түрүүлэгшэнэр: Союзай Соведтэ һунгалта үнгэргэхэ Сургутска һунгуулиин 325-дахи округой В. М. Артеменкын (РСФСР), Союзай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Душанбинска һунгуулиин 723-дахи округһоо М. Салиховай (Таджигай ССР), Грузиин ССР-һээ Национальностьнуудай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ Сухумска городской һунгуулиин 185-дахи округһоо О. Г. Зухбайн һунгалтада бэлэдхэлэй ямараар ябажа байһан тухай элидхэлнүүдые комисси шагнаба. Хүдөө нютагуудаар ябажа ерэһэн комиссиин гэшүүн Е. К. Пимсновэй, А. Газибековэй, Т. Н. Мосашвилиин энэ асуудалаар хэһэн мэдээсэлнүүд мүн лэ шагнагдаа.

Һунгалтада бэлэдхэл эмхитэйгээр хэгдэжэ байна гэжэ элидхэлнүүд соо, үгэнүүд дотор тэмдэглэгдээ. Хуулитай зохилдуулан, окружной комиссинууд һунгалтын урда тээхи бүхы шухала хэмжээ ябуулгануудые саг соонь бэелүүлһэн байна. Хаа хаанагүй һунгагшад депутадта кандидадуудтай уулзана. Тэдэнэй үедэ парти болон арадай нэгэдэл, манай ниитын-политическэ ажабайдалай бодото демократизм тодо хурсаар харуулагдана. Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудые нэгэн һаналтайгаар дэмжэжэ байһанаа депутадууд мэдүүлхэ зуураа, тэдэнэртэ захяануудые үгэнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Т. Н. Ментешашвили һунгагшадай списогүүдые зохёохо хүдэлмэриин дүнгүүд тухай мэдээсэл хэбэ. Хаа хаанагүй һунгагшадай списогүүд табигдажа, тогтоогдоһон болзорто бүгэдэ ниитын анхаралда табигдаһан байна гэжэ Центральна һунгуулиин комисси тэмдэглэбэ.

Түмэр замай томо ехэ станцинуудта, аэропортнуудта һунгуулиин участогуудые байгуулһан тухай зам харилсаанай министр Н. С. Конарев, граждан авиациин министрэй нэгэдэхи орлогшо Б. Е. Панюков заседани дээрэ элидхэһэн байна. Тамаралгада ябаһан судна нууд дээрэ полярна станцинуудта зохихо окружной һунгуулиин комиссинуудтай участково һунгуулиин комиссинуудай хоорондо холбоо тогтоохо тухай асуудал мүн лэ зүбшэн хэлсэгдээ.

1984 оной мартын 4-дэ үнгэргэгдэхэ һунгалтада һунгагшадай хабаадаха тухай мэдээнүүдые комиссида үгэхэ гуримые Центральна һунгуулиин комисси тодорхойлоо, окружной һунгуулиин комиссинуудта эльгээгдэхэ бэшэгүүдые баталаа.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар зохихо тогтоолнууд баталагдан абтаба.

Хэдэ хэдэн түбэй эмхинүүдэй, министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, хэблэлэй, телевидениин ба радиогой түлөөлэгшэд комиссиин заседанида хабаадаһан байна.

(ТАСС).

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

«РСФСР-эй ТРАНСПОРТЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Транспортын талаар габьяатай байһанайнь түлөө «РСФСР-эй транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Пономаренко Григорий Мифодьевичто —граждан авиациин Зүүн Сибириин управлениин Улаан-Үдын авиапредприятиин командир.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.
Москва, 1984 оной февралиин 16.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

«РСФСР-эй ЗАГАҺАНАЙ АЖАХЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Загаһанай ажахын талаар ехэ габьяатай байһанайнь түлөө «РСФСР-эй загаһанай ажахын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

Григорьев Александр Андреевичтэ — Кабанскын загаһанай заводой директор.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.
Москва, 1984 оной февралиин 16.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

БРИГАДНА ГУРИМ: ТОБШОЛОЛ БА ЗОРИЛГО

Үнгэрһэн жэл манай оронд0 ажалшан арадай эдэбхи үүсхэл бадарһан үйлэ хэрэгүүдээр баян байгаа. Түрэл Коммунис партиингаа ноябриин (1982 он), июниин, декабриин (1983 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон совет арад, тэрэ тоодо манайшье Хандагатайн леспромхозой коллектив, эмхи гуримтайгаар, оролдосотой шударгыгаар хүдэлжэ гараа гэшэ.

Тиигэжэ жэлэй дүнгөөр абажа харабал, нормативна сэбэр продукциин түсэб 100,2 процент, продукци худалдалгын түсэб 100,6, товарна продукци үйлэдбэрилгын түсэб 100 процент дүүргэгдэһэн байна.

КПСС-эй Центральна Комитедэй декабриин (1983 он) Пленумэй заабаринуудһаа бидэ экономикын хүгжэлтын гол үндэһэн хадаа ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ болоно гээд ойлгонобди. Энэ зорилые дүүргэхын тула ажалай эмхидхэлгын түрүү онол аргануудые гүйсэд хэрэглэхэ шухала. Эндэһээ дашарамдуулан бидэ үйлэдбэридөө бригадна гурим нэбтэрүүлхэ хэрэгые хэр зэргэ илиндхэнэ гээшэбибди гээд хамтынгаа суглаан дээрэ хаража үзэһэн байнабди.

Леспромхозоймнай 2463 хүдэлмэришэдэй хахадһаа ехэниинь мүнөө бригадануудта хүдэлнэ. Харин промышленна үйлэдбэридэ хүдэлэгшэдые абажа харабал, бригадануудта хамтаран хүдэлэгшэдэй тоо 82,9 процент болодог. Энэ һалбаримнай дүнгөөр 6,9 процентээр дээшэ болоно.

Манай предприятида бригадна подряд тухай хөөрэлдөөн бүри үни, сута бригадир Н. Злобинай дүй дүршэл тухай дуулдахатай сасуу гараһан юм. 1976 оной сентябрь һарада леспромхозоймнай парткомой заседани дээрэ бригадна гурим нэбтэрүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Тиин тэрэл һарада Михаил Степанович Федотовой толгойлһон энэ бригада подрядаар хүдэлдэг болоо. Бүхы арга боломжонуудаа, гаргашануудаа тоолоод үзөөд, тус бригада подрядна хүдэлмэриин хэлсээ баталжа, һара бүри хоёр-хоёр квартирнатай гурбан гэр барижа тушааха уялга абаа. Тэд леспромхозой капитална барилгын управлениин хүтэлбэрилэгшэдэй хайша хэрэг хандалгатай болоно, тус бригада элдэб материалнуудаар дутадан, абаһан уялгануудаа дүүргэжэ шадаагүй бэлэй. Тиин саг үргэлжын гэрһэлдэ орожо урмаа хухараад, энэ бригада тарашоо һэн. Тэрэнэй удаа бригада дээрэ бригадна гурим хэрэгжүүлэгдэжэ, манайда гаргагдаагүй байһаниинь харамтай.

1977 оной май һарада хамтын партиина суглаан дээрэ модо бэлэдхэлгын, барилгын бүхы участогуудта бригадна подряд һэргээхэ тухай асуудал зүбшэгдөө һэн. Технологическа зөмгөөл үйлэдбэрилгэ дээрэ хамтын подрядаар хүдэлхэ бригаданууд эмхидхэгдээ. Гэбэшье эндэ бидэ зарим тэды алдуу гаргаа байнабди. Юуб гэхэдэ, эдэ бригадануудые бидэ техникээр, технологическа транспортаар, түүхэй эдээр хангалтые таараамжатай зохидоор эмхидхэжэ шадаагүйбди. Тиимэһээ эдэ тэрэмнай урагшагүйдэшоо.

Харин тэрэл жэлэй эхиндэ модо хэмжүүрлэн тайралгада дээрэ комплексно бригада эмхидхэгдээ һэн. Энэ бригада бүхы хэмжүүрлэн тайраһан модоёо вагонуудта ашажа ябуулха хүрэтэр эсэсэй дүнгөөр тоосохо гуримда оруулагдаһан юм. Тус бригадые хахад автомат линиин дүршэлтэй оператор Самуил Трофимович Заиграев толгойлдог һэн. Бригадын бүридэлдэ хахад автомат линиин дээрэ ажалладаг гурбан халаан, модо ашаадаг хоёр бригада, ондоо түхеэрэлгэнүүдые заһабарилдаг «слесарнууд», электригүүд болон хамтадаа 49 хүн оруулагдаһан байна. Тиин энэ бригада үргэлжэ хугасаа соо яһала амжалтатай һайнаар хүдэлжэ гараа. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын, хүдэлмэриин шанарай талаар дүнгүүдынь бусад бригадануудта орходоо, холо дээгүүр. Ажалай ба үйлэдбэриин журам эбдэхэ ушар усадхагданхай. Машина, техника, технологическа түхеэрэлгэнүүдые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэдэг. Тиин нэгэ лини дээрэ халаан соо 140-өөд кубометр модон хэмжүүрлэн тайрагдадаг болонхой.

Мүн нигэжэ С. Т. Заиграевай бригада жэшээгээр С. И. Маслов, Н. П. Пронин гэгшэдэй ударидадаг бригадануудта хамтын подрядай гурим оруулагдаа һэн. Гэбэшье Хүртэйн, Хориин, Худанай леспромхозуудаа сагсоонь модоной асаргадагүйгөө, мүн тэдэнэй зөөхэ вагонуудай дутаһанаар, тус бригаданууд хэлсээгээр баталһан уялгануудаа дүүргэжэ шадаагүй. Мүн гаргашалһан материална эд зөөри, электрын элшэ хүсэншье нарииваар бүридхэгдэдэггүй байгаа.

Энэ мэтэшэлэн, бидэ мүнөө болотор бригадна подряд тухай шууяа татаад лэ, ёһотой ашаг үрэ абажа шадаагүй байнабди. Гэбэшье зарим тэды һургаал, дүй дүршэл абтаа. Тэдэнэй үндэһөөр хэлэбэл, ажал эмхидхэлгын энэ шэнэ гуримые хуушанай ёһоор хүтэлбэрилжэ болохогүй гэжэ ойлгообди. Эндэ предприятиин түсэблэлгын, экономическа, инженерна, технологическа болон бусад бүхы албануудай хүдэлмэриие эрид шэнэлэн хубилгаха хэрэгтэй.

Нэн түрүүн, хамтын подрядаар хүдэлжэ эхилһэн бригаданууд материально-техническа хангалтые һайжаруулжа, нарин тоосоотой, журамтай болгохо ушартай. Хоёрдохёор, тэдэ коллективүүд бүтээхэ ажалайнгаа хэмжээн, болзор тухай предприятиингаа захиргаантай тодорхой хэлсээ баталха, энэ хэлсээгээр захиргааншье өөрын уялгатай байха ёһотой. Мүн тиихэдэ тус бригаданууудай ажалай дүнгүүд саг соогоо согсологдожо, олондо мэдээжэ болгогдохо, бригадна гуримай ашаг үрэ ехэтэй байһаниинь тодорхойлон харуулагдаха зэргэтэй.

Предприятиингаа бүхы һалбаринуудаар абаад харабал, мүнөө бригадна подряд үсөөхэн газарта нэбтэрүүлэгдэнхэй. Жэшээлэн хэлэхэдэ, модо бэлэдхэлгэдэ хүдэлдэг гурбан участогай нэгэниинь — Витимэй леспромхозой мастер Суворовой участок, модо хэмжүүрлэн тайралгада хүдэлдэг 14 линиин оройдоо гурбаниинь — Б. Ж. Эрдынеев, И. В. Саватеев, А. И. Вставский гэгшэдэй бригаданууд, технологическа зөмгөөл гаргалга дээрэ Г. Е. Федоровой бригада, модо хюреэдэлгэ дээрэ нэгэ бригада гэхэ мэтэ болоод лэ дууһана.

Эдэ бүхы баримтануудһаа уламжалан, бидэ саашадаа энэ ашаг үрэ ехэтэй гуримые ажалдаа бүри үргэнөөр нэбтэрүүлхээр хараалланхайбди. Тиихэдээ Витимэй леспромхоздо модо бэлэдхэлгын, ашаалалгын хүдэлмэриие гүйсэд бригадна подрядаар эрхилхэ даабари үгтэнэ. Автомашинануудаар модо зөөлгын, технологическа транспортын хүдэлмэри, мүн бүхы барилгамнай бригадна подрядта оруулагдаха болоно.

Тиихэдээ бидэ манай предприятиие модоор хангадаг Хориин, Худанай, Хүртэйн леспромхозуудые, түсэбтэ даабаряар хараалагдаһан уялгаяа бүрнмүһэн, саг соонь дүүргэдэг болохыень уялгалхые «Забайкаллес» нэгэдэлые гүйха байнабди.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ табиһан зорилго, түсэбнай ехэ. Тэдэмнай бүхы арга боломжонуудаа хаража, бодомжолжо таоигданхайшье һаа, шударгы габшагайгаар хүдэлхые баадхана. Эндэ хүн бүхэнэй оролдолгын хажуугаар ажалай эмхидхэл нилээд нүлөөлхэ байна бшуу. Тиимэһээл бидэ байгша ондо ажал эмхидхэлгын түрүү энэ онол аргые үйлэдбэридөө гүйсэд нэбтэрүүлэн хэрэглэхые оролдохобди.

А. ЕГОРОВ.
Хандагатайн леспромхозой директор.

Улаан-Үдын вагонно депогой залуу хүдэлмэришэн Александр Соловьёвые манай фотокорреспондент С. Балдуевай зураг дээрэ харанат. Залуу хүбүүн ажалдаа эрхим дүнгүүдые туйлана. Тэрэ даажа байһан уялгануудтаа харюусалгатайгаар хандадаг һайн шэнжэтэй, коллектив соогоо эрхим ажалаараа суурхадаг. Александр Соловьёв ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, урагшаа һанаатай хүбүүн юм. Ямаршье даабари үгэхэдэ, тэрэ арсажа байдаггүй, заал һаа тэрэниие дүүргэхэ гэжэ оролдодог. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй эхинһээ коллектив соогоо ажалай шэнэ эршэтэйгээр хүдэлнэ.

ХҮНДЭТЭ ТҮМЭР ЗАМШАН

«Эндэ «СССР-эй Хүндэтэ түмэр замшан» гэһэн нэрэ зэргэдэ хоёр дахин хүртэһэн нүхэр Иван Михайлович Шишкин ажаһуудаг» гэжэ бэшэгтэй хабтагайе Сэлэнгэ станциин Железнодорожно үйлсын нэгэ гэрэй углууда заатагүй харахат. «Хүндэтэ түмэр замшан» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ гээшэ тиимэ хүнгэн хэрэг бэшэ ааб даа. Тиигээд юу хэһэнэйнгээ түлөө И. М. Шишкин иимэ үндэр нэрэ зэргэдэ хоёр дахин хүртэһэн байгааб?

Иван Михайлович 1928 ондо, хорёод наһатай хүбүүн ябахадаа, Зүүн-Сибириин түмэр замай Сэлэнгын дистанцида заһабарилгын хүдэлмэришэнөөр хүдэлхэеэ ерэһэн намтартай. 1968 ондо наһанайнгаа амаралтада гаратараа, дүшэн жэлэй туршада түрэл коллективтээ элдэб тушаалда хүдэлөө. Хүдэлхэсэ ерэһэн залуу хүдэлмэришэдтэ баян дүршэлөө дамжуулан үгэдэгшье, ажалдаа үнэн сэхээр хандахыень заадагшье байһан юм.

И. М. Шишкин 1935 онһоо 1940 он болотор замай ахамад харууһалагшаар ажаллаһан байна. Һүүлээрнь арбан жэлэй туршада рельс шалгадаг бригадаа хүтэлбэрилһэн намтартай. Наһананиинь хоёр ушарынь Иван Михайловичта мүнөө болотороо һанагдадаг. Нэгэдэхинь, 1940 ондо ушараа бэлэй. Тэрэ даалгагдаһан өөрынгөө участок шалгажа ябахадаа, поездые аюул тодхорто оруулхаар нугарһан рельс хаража, дүтэлжэ ябаһан поездые аюулһаа абарһан юм. Энэл жэлдэ Иван Михайлович «Хүндэтэ түмэр замшан» гэһэн түрүүшынгээ тэмдэгээр шагнагдаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын 1941—1945 онуудта тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригадада бүри ехэ харюусалга даалгагдаа һэн. Юуб гэхэдэ, тэрэ үеын бага хүсэтэй рельснүүдээр олон тоото поезднууд баруун фронт руу үдэр һүнигүй ябадаг байгаа. Тиигээд энэ рельснүүдынь түргэн эбдэржэ, хэрэггүй болодог һэн.

Үшөө нэгэ юумэн 1945 ондо ушарһан юм. Баһал өөрынгөө участок шалгажа ябахадаа, эбдэрхэй рельс хараад, дүтэлжэ ябаһан поездын урдаһаа дохёо үгэхэеэ гүйбэ. Паровозой машинист саг соогоо тэрэниие хаража, поездоо тогтоогоо һэн. Уданшьегүй Иван Михайлович «Хүндэтэ түмэр замшан» гэһэн хоёрдохи тэмдэгээр шагнагдаа бэлэй.

1950 ондо оронойнай түмэр замда дефектоскопууд нэбтэрүүлэгдэжэ эхилээ һэн. Тиигээд рельс шалгаха хүндэ хүшэр ажалтай хүдэлмэришэд энэ ажалһаа сүлөөлэгдэһэн юм. Удаань замай хүдэлмэришэнөөр, ондоошье тушаалнуудта хүдэлжэ байхадаа, өөрынгөө участок нарииваар сахидаг байгаа. Үнэхөөрөө Иван Михайловичай амжалтата ажал бэшэндээ жэшээ болого һэн. Тэрэнэй дүрэ зурагууд түмэр замай Улаан-Үдын отделениин Хүндэлэлэй самбарһаа буудаггүй бэлэй. Тус отделениин Хүндэлэлэй дэбтэртэ тэрэнэй нэрэнь оруулагдаһаншье байха. Шэн габьяата ажалайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор, медальнуудаар болон Хүндэлэлэй грамотануудаар тэрэ шагнагдаһан юм.

1940 ондо Коммунис партиин гэшүүндэ абтаа һэн. Олониитын хүдэлмэридэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсаһан, хабаадалсадагшье гээшэ. Бүхы наһаараа хүдэлһэн түрэл коллективэйнгээ хүдэлмэришэдтэй харилсаагаа мүнөө болотороо таһалаагүй байнхай.

Иван Михайловичай хүүгэдынь, аша гушанарынь эсэгынгээ хэһэн хүдэлмэриие саашадаа үргэлжэлүүлжэ ябана. Александр хүбүүниинь Улаан-Үдэ станциин локомотивна депогой начальнигай орлогшоор хүдэлнэ. Эсэгэдээ адли «Хүндэтэ түмэр замшан» гэһэн тэмдэгээр шагнагданхай. Удаадахи Владимир хүбүүниинь Эрхүүгэй локомотивна деподо машинистээр, Вера басаганиинь Зима станциин вагонно деподо инженерээр ажалланад.

В. ЦИБИН.

ЗОРИҺОНДОО ХҮРЭХЭ

Урдань Амгалантынгаа отделенидэ ветеринарна врачаар хүдэлжэ ябаһан аад, мүнөө һү һаалиин фермын бригадираар томилогдоод ажаллажа байнаб. Манай коллективтэ арбан хоёр хүн ажалладаг. Тэдэнэймнай зургааниинь һаалишад юм. Тэдэнэр бултадаа шахуу ажалай баян дүршэлтэй хүнүүд. Нэрлэн хэлэбэл: М. Б. Ширапова, М. Б. Гыбаева, Ц. Е. Гармаева, С. П. Цыренова, Б-Х. Р. Цыбикова, Н. Лютаева гэгшэд болоно. 1982 оной туршада Ширапова Гыбаева хоёрнай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2500 гаран килограмм һү һааһан байха юм. Харин фермын бүхы һаалишад дунда зэргээр 2055 килограмм жэлэй туршада һаагаа.

Нёдондо жэлэй март һараһаа эхилжэ, манай коллектив ажалай түрүү онол арга үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн, бригадна подрядай ёһо гуримаар хүдэлжэ байнхай. Энэ шэнэ ёһоор хүдэлжэ байхада, бригадын гэшүүн бүхэнэй харюусалга дээшэлнэ гээд тэмдэглэлтэй. Тиигэжэ коллективэй гэшүүд бэе бэедээ эрилтэтэйгээр хандадаг болоно бшуу. Мүн ажалайшье журамай бэхижэһэниинь мэдээжэ.

Манда трактор даалгагданхай юм. Тэрэниие манай механизатор Түмэр Гатапов жолоодоно. Энэ нүхэр тухай магтаалай үгэнүүдые яһала хэлэмээр. Даажа абаһан оньһон техниидээ эзэн ёһоор хандажа, тэрэнээ ходол бүрин бүтэн байлгадаг, хэхэ хүдэлмэреэ саг соонь һайн шанартайгаар бүтээдэг заншалтай.

Фермэ дээрэмнай тэжээл буйлуулан бэлэдхэдэг кухни бии. Тэрэнэй хамаг хүдэлмэриие механизатор Улзыто Буянтуев хүтэлбэрилэн ябуулна. Тарялангай поли дээрэһээ асаргадаһан һолоомон бүхыдөө шахуу хэршэгдээд, удаань буйлуулагдаад малда үгтэнэ.

Манай фермэ хамта дээрээ 118 үнеэтэй, тэдэнэй 15-ниинь түрүүшынхеэ тугаллаһан гунжад. Харууһалан адуулжа байһан үнеэдэй толгой бүриһөөнь үнгэрһэн жэлдэ тугал абтаа. Фермын тоо бүридхэгшэ, үнеэдые искусственна аргаар ороондо оруулагша Анна Самбуевна Бальжиевагай харюусалгата ажалайнь үрэ дүн энэл гээд онсолос.

1982 оной эсэстэ арга боломжонуудаа тоолон хаража үзөөд байхадаа, нёдондо жэлэй туршада үнеэн бүриһөө урда жэлэйхидэ орходоо, ехэ һү һааха гэһэн уялга абаа һэмди. Зүгөөр 1983 оной декабрь һарын арбанай мэдээгээр тэрэмнай 100 килограммаар үлүүлэн дүүргэгдээд байгаа юм. Мүн жэлэй туршада үнеэн бүриһөө түл абажа, нэгыеншье гарзалуулангүйгөөр түлжүүлэгдээ. Нарай мал харууһалжа байһан тугалшад коммунист Дулма Чойропопова, Дугарма Найданова гэгшэд шадамар бэрхээр хүдэлнэ гээд эндэ тэмдэглэмээр.

1984 оной туршада бидэнэй урда бага бэшэ зорилгонууд табигданхай. Сэлэнгынхидэй үүсхэл һайшаан дэмжээд, тэжээлээ ашаг үрэ ехэтэйгээр буйлуулан хэрэглэн, үбэлэй үедэ үнеэн бүриһөө 1250 килограмм һү һааха, адуулжа байһан малаа тобир тарганаар, гарзалуулангүйгөөр ондо оруулха байһан тухайгаа мэдүүлээд, шадал соогоо хүдэлжэ байнабди. Үнгэрһэн һарын туршада хэгдэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые нёдондо жэлэйхитэй сасуулан харабал, холо һайн байна.

Манай фермын һаалишад ба бүхы хүдэлмэришэд үнгэрһэн жэлэй зунай үедэ гол ажалаа хэхынгээ хажуугаар гар хажуураар үбһэ сэлэдхэлсэһэн байна. Тиигэжэ 180 центнер үбһэн абтажа, һурилэгдэһэн байха юм.

Мүнөө манай коллектив абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Ж. САНДАКОВА,
Хориин районой «Георгиевский» совхозой Амгалантын һү һаалиин фермын бригадир.

ШАЛГАЛТА ЮУ Х[...]

НОГООН БАЯ[...] ГАМТАЙГААР [...]

КПСС-эй Центральна Комитедэй декабриин (1983 он) Пленумэй тогтоол дотор арадай ажахыда алмалта, арьбалалтын гурим шангадхаха зорилго түбхын түрүүндэ табигдаһан байна. Партиин энэ хараа зорилго СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1984 оной гүрэнэй түсэбтэ тодорхойгоор оруулагданхай. Алмалта, арьбалалта туйлалгаһаа бүхы түүхэй эд, баялигаа гамтайгаар ашаглалгаһаа, һүүлэй һүүлдэ, манай түсэбүүдэйшье дүүргэлтэ дулдыдаха байна бшуу. Тиимэһээ мүнөө, жэлэй түрүүшын һаранууднаа эхилжэ, һалбари, ажалша коллектив бүхэн алмалта, арьбалалтынгаа хэмжээнүүдые хараалха зэргэтэй.

Оршон тойронхи байгаалияа хамгаалан аршалха, тэрэнэй үнэтэ баялигуудые гамтайгаар, зүбөөр ашаглаха асуудал мүнөө үедэ онсо анхаралда байха ёһотой гээд КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленум дээрэ тэмдэглэгдээ һэн. Энэ хадаа экономическа ба социальна гүн удхатай асуудал болоно. Орон нютагайнгаа баялигые гамтайгаар ашаглаха гээшэ гансашье манай мүнөөдэрэй зорилго бэшэ, харин ерээдүйн үеын —ашанар, гушанарайнгаа урда харюусаха уялгамнай ха юм. Буряад ороной үзэсхэлэн байгаалиин баялигуудай нэгэн манай нютагай ой модон болоно. Тэд энэ баялигтаа хэр гамтайгаар хандажа, хэр ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ шадана гээшэбибди?

Үнгэрэгшэ жэлэй туршада Гүрэнэй ой модоной инспекциин Буряадай отделени «Забайкаллес» нэгэдэлэй хэдэн предприятинуудай ой модоной баялигые хэр зүбөөр, гамтайгаар ашаглажа байһые, энэ талаар гүрэнэй түсэбтэ даабаринуудые тэдэнэй хэр дүүргэһые шалгаһан байна.

Дүнгүүдынь нилээд тулюур. Нэгэдэлдэ, ниитэ дээрэнь харахада, модо бэлэдхэлгын, зөөлгын хэмжээн урда жэлнүүдэйхиһээ дээшэлһэн байгаашье һаа, харин ой модоной түүхэй эд ашаглаха, арадай ажахын захил дүүргэхэ талаар дутуу дунданууд үшөөл олон. Арадай ажахын хэрэглэмжые хангалга гээшэ ганса үйлэдбэриин бүхы хэмжээгээр бэшэ, харин байгаалиин баялигые хэр зэргэ гамтайгаар, ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэһээр сэгнэгдэдэг гээшэ.

Энэ талаар «Забайкаллес» нэгэдэлэй ба тэрэнэй харьяата предприятинуудай хүдэлмэриин дүн ямар гээшэб? Захилшадта ой модоной материал хүргэхэ талаар нэгэшье түсэб дүүргэгдээгүй. Энэ хадаа ой модоной баялигые гамтайгаар ашаглалгые нэгэдэлэй захиргаанай наринаар хинадаггүй, тэрээнһээ уламжалан, үйлэдбэриин коллективүүдэй журамай һуладаһые гэршэлнэ бэшэ аал?

Жэшээлэн хэлэбэл, үнгэрэгшэ жэлдэ Хурамхаанай леспромхоз модо бэлэдхэхэ, зөөхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн гэжэ тоологдоно. Гэхэтэй хамта энэ багахан предприяти 1982 ондо 19 мянган кубометрэй орондо аяар 43 мянган кибометр, 1983 оной юһэн һара соо 17 мянганай орондо 29 мянган кубометр модо өөрынгөө хэрэглэмжэдэ гаргашалһан байха юм. Гадна тус леспромхозой дээдэ складуудта үшөө 80 мянга гаран кубометр модон тоологдоно. Энэ бухгалтериин тоо бүридхэлэй тулюурдалгаһаа болоно. Юуб гэхэдэ, тусхай нарядгүйгөөр хэрэглэгдэһэн модые түсэбтэ оруулхагүй гэһэн СССР-эй ЦСУ-гай заабари дүүргэгдэнэгүй. Иимэрхүү ушарнууд нэгэдэлэй олохон предприятида үзэгдэнэ.

Нэрлэбэл, Хандагатайн лес-

АГИТАТОР, ПОЛИТИНФОРМАТОРНУУДТА ТУҺАЛАМЖА

ПАРТИ БОЛОН СОВЕДҮ[...]

СССР-эй КОНСТИТУЦИ дотор иигэжэ хэлэгдэнхэй: «СССР-тэ бүхы засаг арадта хабаатай юм.

СССР-эй политическэ үндэһэ һуури болодог арадай депутадуудай Советүүдээр дамжуулан, арад зон гүрэнэй засагые хүтэлбэрилдэг.

Гүрэнэй бүхы бусад зургаанууд арадай депутадуудай Советүүдэй хиналта доро байдаг, тоосодог». Иимэ найруулга совет обществын политическэ ажабайдалай гол шэглэлые — социалис демократиие үргэдхэлгэ ба гүнзэгырүүлгые батадхадаг байна.

Манай гүрэнэй Үндэһэн Хуулияар Коммунис партиин үүргэ тодорхойлогдонхой. КПСС—совет обществын хүтэлбэрилхы ба шэглүүлхы хүсэн, тэрэнэй политическэ байгуулалтын гол хүсэн — социалис демократиин гол ёһонуудые нэбтэрүүлэн тараагша, тэрэнэй амжалта түгэс хүгжэлтые найдамтайгаар хангагша мүн болоно. Парти хадаа демократическа эмхиин, ажал ябуулгын эгээл үндэр дээдын түхэл шэнжэ болодог, совет арадта засаг түрыень дүүрэнээр хангадаг, гүрэнэй бүхы зургаануудые байгуулгада, тэдэнэй ажал ябуулгада демократическа централизм хангадаг, бүхы арадай, мүн эрхэтэн бүхэнэй аша туһые, эрхэнүүдые сахидаг байна.

Имагтал эдэ үйлэ хэрэгүүд манай суртал һургаалые буруушаагшадай дурыень гутаадаг, совет политическэ байгуулалта тушаа хардалга гүрдэлгэ үүдхэдэг байна. «Онсо шэлэгдэмэл» шэнжэ шанарһаа эхилээд, тэрэнэй политикын «демократида харша» удхатай байһан тухай мэдүүлгэнүүдээр баруунай оронуудай «советологууд» социалис обществодо марксистско-ленинскэ манлай болохо КПСС-эй хүтэлбэрилхы үүргые худал хуурмагаар буруушаан шүүмжэлдэг байна. Демократи тухай ойлгомжонуудые коммунизмда эсэргүү теоретигүүд олон партитай, парламентнуудта оппозицида хабаатай байлгада хандуулхые оролдодог юм. «Бодото демократиин» ушар баримтануудай нэгэн болгожо харуулхые оролдоходоо, иимэ теоретигүүд баруунай оронуудта нэгэ һуурида гол түлэб элдэб партинуудһаа хэдэн кандидат дэбжүүлэгдэдэг, тиимэһээ һунгагшад хэнэй түлөө дуугаа үгэхэ эрхэтэй байһанаа өөһэдөө тодорхойлхо аргатай болоно гэһэн ушар баримтые харуулдаг. Дарлагша ангиин түлөөлэгшэдэй хэниинь парламентда бидэниие түлөөлхэ, дараха гээшэб гэжэ дарлагдагшад хэдэн жэлэй турша соо нэгэ дахин шиидхэхэ аргатай болодог юм гэжэ К. Маркс хадхуу ёгтотойгоор бэшэхэдээ, энэ «ушарай» бодото удхыень харуулаа һэн. Энэ ушар байдал мүнөөшье болотор хубилаагүй байһаар. Жэшээнь, мүнөө США-да өөһэдынгөө «демократи» тухай шашадаг, шалидаг конгрессэй 535 гэшүүдэй дунда нэгэшье хүдэлмэришэн үгы юм.

Манай орон дотор Советүүдэй 2,3 миллион депутадай 68,8 процентнь хүдэлмэришэд, колхозничууд болоно. Совет депутадуудай хахад шахуу хубинь эхэнэрнүүд, гурбанай нэгэ хубинь 30 хүрэтэр наһанай залуушуул юм. Манай засагай зургаануудай «партида хабаатай» байлга тухай хэлэхэ болоо һаа, буржуазна номнолой ехээр шууяа гаргадаг баримта мэдээнүүдые хумхиин тооһон мэтээр буруу һүргэнэ. Арадай һунгамалнуудай 57 процентнь партийнабэшэ хүнүүд лэ.

Партиин хүтэлбэрилхы үүргэ, демократическа централизм ёһотойл марксистнуудленинецүүдтэ хэзээдэшье тактикын асуудалнууд байгаагүй, байхашьегүй юм гэжэ бидэ үнэн сэхээр мэдүүлнэбди, мэдүүлхэшьебди. Эдэ бүгэдэ политическэ стратегиин, социализмын бодото удхын асуудалнууд болоно. Тиихэдэ зохёон байгуулхы ажал ябуулгын улам үргэн дэлисэтэй, обществын шиидхэхэ ёһотой зорилгонуудай улам орёо байхадань, хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай политическэ хүтэлбэрилэгшэ болохо партиин үүргэ бүри дээшэлнэ бшуу.

Хүсэжэн жагсаһан социализмын эрхэ байдалда партиин үүргын дээшэлэлгэ коммунис байгуулалтые гүрэнэй зүгһөө хүтэлбэрилгын удха шанарые бага болгожо шадахагүй байна. Гүрэнэй ба ниитын эмхинүүдтэй харилсаа холбооной ленинскэ гол ёһонуудые парти хододоо залан сэхээр бэелүүлдэг байгаа, бэелүүлжэшье байна. Тэдэнэй ажал ябуулгада хамааралсахагүй ябадалые, мүн тэдэниие зонхилон захиралгые эрид буруушаадаг байна. Парти болон Советүүдэй уялга, үүргэнүүдые хизаарлалга тэдэнэй ажал ябуулгада бэшэ, харин хүтэлбэрилгын удха шанарта, тэрэнэй түхэл шэнжэнүүдтэ, онол аргануудта хабаатай юм.

СССР-эй Конституциин үндэһөөр Коммунис парти Советүүдэй бүхы шатануудай ажал ябуулгын гол шэглэлнүүдые зохёон хараалдаг байна. Тиихэдээ В. И. Ленинэй заагаһанай ёһоор, «гүрэнэй бүхы зургаануудай хүдэлмэриие хамтадань хүтэлбэрилгые» бэелүүлдэг, (Зохёолнуудай гүйсэд суглуулбари, 45-дахи том, 61-дэхи хуудаһан), тэдэнэй ниитэ нэгэн политическэ хараа шэглэлые хангадаг байна. СССР-эй Конституцитай, СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаһан Хуулинуудтай таарaлдуулан зохилдуулжа, Советүүдэй ажал ябуулгын демократическа үндэһэ һуурииe Коммунис парти хэлбэрэшэгүйгөөр хүгжөөдэг юм. Энэнь юуб гэхэдэ, нэн түрүүн ороной экономическа ба социально-соёлой хүгжэлтэдэ Советүүдэй үүргые шангадхадаг хүдэлмэриин түхэл шэнжэнүүдые, онол аргануудые хүгжөөхэ гэһэн удхатай.

«ГҮРЭНЭЙ ба ниитын ажабайдалай ехэ ехэ асуудалнуудаар шиидхэбэринүүдые баталан абаха ёһо гуримые саашадань демократизацилха шухала» гэжэ нүхэр Ю. В. Андропов КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ, заагаа һэн. «Иимэ шиидхэбэринүүдэй проектнүүдые ажалша коллективүүдтэ улам үргэнөөр зүбшэн хэлсэхэ, профсоюзуудай, комсомолой, эхэнэрнүүдэй эмхинүүдэй тобшололнуудые заабол хараада абаха, ажалшадай дурадхалнуудта тон анхаралтайгаар хандаха тухай эндэ хэлэнэб»— гэжэ тэрэ мэдүүлээ һэн. Арадай засагай дээдын зургаан — СССР-эй Верховно Совет иимэ хүдэлмэриин үльгэр жэшээ харуулна. Жэшээнь, ажалша коллективүүд тухай Хуулиин баталагдан абтахын урда тээ тэрэнэй проектые зүбшэн хэлсэлгэдэ 110 миллионһоо дээшэ совет эрхэтэд хабаадаһан байгаа. 130 мянга шахуу дурадхал, ажаглалта оруулагдажа, тэдэнэй үндэһөөр 23 статьягай 21-дэнь заһабаринууд, тододхололгонууд оруулагдаһан байха юм.

Советүүдэй хүдэлмэри тухай тогтоолнууд соогоо КПСС-эй Центральна Комитет сессинүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ, тэдэниие ходо ходо зарлаха, зүблэхэ зүйлдэ

СОВЕДҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ЗААТАГҮЙ БЭЕЛҮҮЛЭГДЭХЭ

Манай сомоной Советэй харьяата газар дээрэ оршодог Георгиевскэ совхоз газар болон мал ажалай продукци гүрэндэ худалдаха талаар арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэбэ. Ажахынай мүнөө түсэбөөр хараалагдаһан тоо толгой хонидтой, эбэртэ бодо малтай, адуутай.

Урда жэлнүүдэйхиһээ олон тутал, хурьгад абтаа. Гэбэшье совхоздо илангаяа хурьгадай гарзалалта үзэгдэһөөр. Һүрэг олошоруулха хэрэг һанаһанда хүрэмөөр табигдаагүй. Түсэбөөр хараалагдаһан нэмэлтэ шэгнүүр тугалнуудһаа абалга һайнаар эмхидхэгдэнэгүй, зоовэтмэргэжэлтэд эхээ хүхэхэ үедэнь тугалнуудые харуулһалгада анхаралаа хүсэд хандуулнагүй. Жэлтэй болоһон хойноонь тугалнуудай түлжэлгые байал хиинагүй. Энэ хэргые һайжаруулхын тула малай харуулые шангадхаха, бури шэмэтэй тэжээлээр хоолдуулха асуудалнуудые анхарха болоноб.

Байгша ондо бэелүүлхэ зорилтонуудһай урда жэлнүүдэйхиһээ ехэ.

Бидэ мүнөө жэлдэ 50—52 мянган центнерһээ бага бэшэ ороохо суглуулха, элдэб янзын 65—70 мянган центнер тэжээлэй единицэ тэжээл бэлэдхэхэ, 7600 центнер һү, 4600 центнер мяха, 395 центнер ноохо гүрэндэ худалдаха ёһотойбди. Совхозой хонишод 11 мянганһаа үсөөн бэшэ хурьга абажа түлжүүлхэ, хурьган бүхэнэй амидын шэгнүүрые эхэһээнь илгаха үедэ 22 килограммда хүргэхөөр хараадна. 830 тугал абтаха, 500 толгой эбэртэ бодо мал шахан таргалуулагдаха юм. Гүрэндэ тушаагдаха малай амидын шэгнүүрые 380 килограммда хүргэхэ. Тингэжэ гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэб 500 центнерээр үлүүлхэ хүсэлтэйбди.

Түсэбһөө гадуур 400 центнер һү худалдахаар хараадаабди. Урда жэлэйхиһээ 5 центнерээр ехэ ноохо гүрэндэ тушаагдаха.

Хараалһанаа туйлаха арга боломжо манда бии. Тэдэнние заабол дүүргэхын тула малшад, тариалан ажалай хүдэлмэришэд, зоовэтмэргэжэлтэд хаба шадалаараа оролдохо, ажалайнгаа шанар ба бүтээсые дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ совхоз малай байра, социально-соёлой ба ажаһуудалай барилга үргэнөөр ябуулна. Жэшээлхэдэ, мебельнэ ба эдээ хоолой магазинууд, хоёр фермэ дээрэ улаан булангууд, телефоной 200 номертой АТС, баани, врачебнэ амбулатори, байрын гэрнүүд баригдаа. Мүнөө табан жэлдэ һү үйлэдбэрилгын комплекс, 240 һүүринтэй заһбартай шалатай тугалай хашаа, мал шахан таргалуулха байра, тэжээлэй цех баригдаха, тугалдай 2 хашаа шэнээр заһабаригдаха, мүн һайн хашаа хоронууд болон бусад малай байранууд баригдаха ёһотой.

Мүнөө жэлдэ гэр байра, үмсын гэрнүүдые бариха, һургуулиин барилга үргэлжэлүүлэгдэхэөөр түсэблэгдэнэ.

Эдэ бүхы зорилгонуудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула манай совхозой ажалшад социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Коллектив бүхэн өөрын түсэбүүд болон үүргэнүүдээ абаад байна. Бүхы гүүртэнүүдэ үбэлэй үеые һайнаар үнгэргэхын түлөө тэмсэжэ ябуулагдана. Луговодуд, тариан ажалай хүдэлмэришэд хабартаа эртээнһээ бэлдэжэ эхилэнхэй.

Болохоёо байһан СССР-эй Верховно Советэй һунгалтые ажалайнгаа шэнэ бэлэгүүдээр угтаха эрмэлзэлтэй ажалланад.

Б-С. БАДМАЕВ,
Ашангын сомоной Советэй түрүүлэгшэ.
Хориин район.

ҺУНГАГШАДТАЯА ТООСОНО

СССР-эй Верховно Советэй һунгалтада бэлдэхэ хүдэлмэри Хяагтада үргэнөөр ябуулагдажа байнхай. Һунгагшадай клубууд, агитпунктнууд үүдэнүүдээ үргэнөөр сэлинхэй, хүн зониие уряална. Һунгагшадай списогүүд табигдажа дүүрэбэ. СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэгшэдэй түлөө нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэхэ тухай ойлгуулгамжын хүдэлмэри хүн зоной дунда үнгэргэгдэнэ, лекци, хөөрэлдөөнүүд болоно.

Предприяти болон эмхи зургаануудай коллективүүдтэ нютагай, районно Совдүүдэй депутадууд ерэжэ, ажалшадтай уулзана, тиихэдэ өөһэдынгөө ажал ябуулга тухай тоосоно. Хяагтын соёлой байшан соо оршодог һунгагшадай клубта һаяхан уулзалга болоо. Арадай депутадуудай Хяагтын городской Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. П. Климов, райсоведэй депутат, түбэй больницын ахамад врач В. К. Альков, городской Советэй депутат, ажаһуудалай-коммунально ажахын үйлэдбэриин управлениин начальник В. И. Малыгин гэгшэд һунгагшадайнгаа урда тоособо. 1983 оной түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ хэрэгтэ городой болон районой коллективүүдэй, предприятинуудай оруулһан хубита, мүн 1984 оной зорилгонууд тушаа депутадууд тогтоһон, һунгуулиин округуудта ямар хүдэлмэриин үнгэргэгдэжэ байһан тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгэһэн байна.

Городской Советэй депутадууд А. К. Степанов, Н. П. Чимитов гэгшэд энэ уулзалгада хабаадалсаа. Һунгагшад өөһэдынгөө һонирхоһон асуудалнуудта гүйсэд харюунуудые абаһан байна.

К. СЕРГЕЕВ.

ДЕПУТАТ — АРАДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭ

«ЭТИГЭЛЫНЬ ХАРЮУЛХЫЕ ОРОЛДОНОБ»

Александр Батомункуевай нэрые оло дахин дуулаһан, Хүндэлэлэй самбарта, газетэнүүдтэ хараһан байбашье, өөртэйнь уулзажа хөөрэлдэхэ арга болоогүй һэн. Гэбэшье һаяхан Улаан-Үдын районой колхоз, совхозуудаар ябаха үедөө, Александр Дашиевичай даадаг отара хүрэбэбди.

Энэ хүмнай «Заветы Ильича» совхоздо хонишоноор хүдэлжэ эхилһээр оройдоол табан жэл боложо байбашье, ажахынгаа түрүүшүүлэй нэгэн боложо үрдинхэй. Һүүлэй жэлнүүдтэ Александр Нина нүхэртэеэ ажахынгаа нэгэ отара хонидые бэе дээрээ даагаад, Борсой гэжэ газарта үбэлжэдэг юм. Эндэһээ 20—30 модоной газарта оршодог зуһаландаа зунай һарануудые үнгэргэжэ, хонидоо шэмэтэй һайн газарнуудаар бэлшээн, хүсэ шадалтай, тобир тарган болгожо үбэлжөөндөө бусадаг байна.

Мүнөө тэдэнэй отарада 619 эхэ хонин тоологдоно. Нёдондо залуу хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абажа, амжалтатайгаар түлжүүлһэн, хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,5 килограмм ноохо хайшалһан байха.

— Энэшье жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө зууһаа дээшэ хурьга абаха зорилтотойбди. Тэрэнээ бэелүүлжэ шадахабди. Юуб гэхэдэ, урда жэлнүүдэйхидэ орходоо үбһэ тэжээл элбэг, хониднайшье тэнхээ тамираар һайн. Үбэлжэлгэдөө халуун намарһаа эхилжэ һайнаар бэлдээ һэмди. Хонидоймнай байра һайнаар дулаалагдаһанхай,—гэжэ хонишоной һаһанайнь нүхэр, областной 32-дохи партийна конференциин делегат Нина Бадмаевна Доржиева урма баяртайгаар хөөрөө һэн.

Нэрэшье залуу хонишодой ажал хэрэгтэй танилсаха үедөө тэдэнэй энэшье жэлдэ амжалта туйлахань лабтай гэжэ ойлгогдоо һэн. Эдэнэр гансашье ажал хүдэлмэреэ хараад ябадаг бэшэ, харин нийтын ажал хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг зон. Александр Дашиевич Гильбэрын сомоной Советэй депутат юм. Тэрэ арадай хиналтын гол бүлэгэй тэшүүн, һургуулида түрэлхидэй комитедэй гэшүүнээр һунгагданхай. Агитатор һэн тула мүн һунгагшадай дунда ойлгуулгамжын, бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байдаг. Сүлөө сагтаа зарим гүүртэ, отарануудаар ябажа, малшадые «СССР-эй Верховно Советэй һунгалта тухай» СССР-эй Хуулитай танилсуулна. Энэ хүдэлмэри ябуулха үедөө, Александр Дашиевич депутадайнгаа уялгые мартанагүй. Депутадуудай бүлэгүүд болон постнуудай гэшүүдтэй уулзажа, тэдэнэй ажал хэрэгээр һонирхожо, туһаламжа үзүүлнэ, мүн өөртөөшье хэрэгтэй юумэнүүдые халан абана, һанамжа дурадхалнуудаараа хубаалдана.

— Арадай депутадай ажал хэрэг тухай хөөрэхэ болоо һаа, захадань гарахаар бэшэ ааб даа. Арад зоной этигэжэ, олон сооһоо һунгажа табиһан түлөөлэгшэ хадаа тэдэнэйнгээ үндэр этигэл найдабариие нэрэтэй солотойгоор харюулхын түлөө оролдоноб. Нэн түрүүн өөрынгөө даажа абаһан ажал хүдэлмэридэ харюусалга ехэтэйгээр хандаха болоноб. Малшадай зүгһөө илангаяа олоор захианууд ородог. Жэшээнь, нэгэ гүүртэдэ гү, али отарада саг соонь тэжээл асарагдахагүй, үгышье һаа, түлеэгээр дуталдаха саг болохо. Тиихэдэнь депутадуудай постые хүтэлбэрилдэг хадамни тэдэнэр намда хонхододог. Би энэ асуудалые саг соонь шиидхэхые оролдодогби,— гэжэ Александр Дашиевич хөөрөө һэн.

Арадай хиналтын гол бүлэгэй гэшүүдэй үнгэргэһэн шалгалтануудта арадай хинагша, депутат Батомункуев оло дахин хабаадалсаһан, дутагдалнуудые элирүүлхэ, усадхаха талаар өөрынгөө һанамжа, дурадхалнуудые нэгэнтэ бэшэ мэдүүлһэн байна.

Александр Дашиевич 5 хүүгэдэй эсэгэ. Тэдэнэйнь гурбаниинь һургуулида ябадаг. Ехэ хүбүүниинь 3-дахи, басагадынь 1-дэхи болон бэлэдхэлэй классуудта һурана. Тэрэнэй хажуугаар өөрынгөө эрдэм мэдэсые дээшэлүүлхые оролдодог. Нүхэр Батомункуев партиин гэшүүндэ кандидадаар абтанхай.

Х. ДОРЖИЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Д. Батомункуев.

Улаан-Үдын район.

ТАСС — АПН
ХИЛЫН СААНАҺАА

БУУ ЗЭБСЭГҮҮДЫЕ ХУРЯАЛГЫН КОНФЕРЕНЦИ

ЖЕНЕВЭ. Буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар Женевэдэ боложо байһан конференцидэ хабаадагшад үгэ хэлэхэдээ, ядерна аюулай үргэдэжэ байһантай дашарамдуулан, дэлхэйн олониитын һанаагаа зобожо, сэдьхэлээ хүдэлжэ байһыень элирхэйлэн харуулаа.

Буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалнуудаар бүхы уласхоорондын хөөрэлдөөнүүд Вашингтоной дай журөөдэһэн политикаһаа хохидохо ёһогүй гэжэ НРБ-гэй делегациие толгойлогшо К. Теллалов тэмдэглээ. Американ шэнэ ракетэнүүдые Баруун Европодо тараан тодхолго дэлхэй дээрэхи байдалые улам түгшүүрилтэй болгохонь. Конференци дээрэ буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалнуудые үрэ түгэсөөр зүбшэн хэлсэхэ шухала гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар уласхоорондын гол шухала хэлсээнүүдтэ юридическэ хүсэ олгохые Вашингтоной арсаһыень, конференциин оршондо тодорхой үгэеэ ойлголсолгодо һаад тойбо татахые һэдэһыень харада абабал, бүтэмжэтэй һайн хөөрэлдөөнүүдые хэхээр бэлэн байһан тухайдаа американ талын хэһэн мэдүүлгэнүүд һэжэг түрүүлнэ гэжэ МНР-эй делегациие толгойлогшо Д. Эрдэмбилэг тэмдэглээ. Бүхы дэлхэй дээрэ, тэрэ тоодо Ази түбидэ эб найрамдал болон аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ талаар бүтэмжэтэй һайн дурадхалнуудта США болон тэдэнэй союзнигууд зүришэһэн юумэдэл, буу зэбсэг бүтээн гаргалгые улам үргэдхэнэ гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Буу зэбсэгүүдые, нэн түрүүн ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха нүлөө ехэтэй хэмжээнүүдые абахын түлөө СРР-эй делегациие толгойлогшо И. Датку онсолон зааһан байна.

Ядерна дайнай аюулые зайсуулан саралга хүн түрэлтэнэй аша туһада харюусаха байна гэжэ Финляндиин МИД-эй гүрэнэй секретариин орлогшо К. Тернуд мэдүүлээ. Ядерна буу зэбсэгүүдые али бүхы талаар туршалгые хорихо, замбуулинай дайдада буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зогсоохо, химическэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хорихо гээшэ энэ талаар шиидхэхы алхам болоно.

Женевэдэ боложо байһан хөөрэлдөөнүүд дээрэ тон шухала зорилгонууд табигдана гэжэ Шри Ланкагай түлөөлэгшэ Дж. Данапала тэмдэглэбэ. Буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээлгын анхабтар ехэ уршаг хойшолонгуудтай байһыень дэлхэйн элдэб хубинуудта ажаһуудаг олон миллион хүнүүд мэдэрнэ. Дайн дажарта эсэргүү хүдэлөөнэй үргэдэлгэ энээниие элирхэйлэн гэршэлнэ.

БҮРИМҮҺЭН ҺАЙШААБА

БУДАПЕШТ. ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой заседани боложо, Ю. В. Андроповые хүдөөлүүлгэдэ хабаадаһан ВНР-эй партийно-гүрэнэй делегациин тоосоое шагнаад, һайшааһан байна.

ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадарай хабаадаһан заседани тухай мэдээсэл эндэ толилогдобо. КПСС-эй Центральна Комитедэй партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдээр, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй тогтоолнуудаар хараалагдаһан ленинскэ политическэ хараа шэглэлые КПСС-эй Центральна Комитедэй саашадаашье залан сэхээр үргэлжэлүүлхые шиидэнхэй байһыень Политбюро үндэрөөр сэгнэбэ. Аха дүү партиин элитэ ехэ хүтэлбэрилэгшэ, КПСС-эй ЦК-гай шэнэ Генеральна секретарь К. У. Черненкэдэ һайн һайхан хүсэлэнгүүдые хүргэжэ байһанаа ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюро мэдүүлээ.

КПСС-ые нягтаар тойрон жагсажа, тэрэнэй хүтэлбэри доро аха дүү совет арад хүгжэлтэ түгэс социализмые наринжуулан һайжаруулгада, нийтын хүгжэлтэ дэбжэлтын ба эб найрамдалай хэрэгтэ алба хэлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлаха аабза гээд гүнзэгы сэдьхэлһээ найдажа байһанаа мэдээсэл дотор тэмдэглэнэ.

Венгриин Арадай Республика али бүхы асуудалнуудаар венгер-совет харилсаа холбоое саашаданъ бэхижүүлхые, венгер болон совет арадуудай эбдэршэгүй хани барисаае гүнзэгырүүлэн хүгжөөхые хэлбэришэгүйгөөр оролдоно гэжэ ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюродо дахинаа батална.

Советскэ Союз болон Варшавска Договорто хабаададаг бусад гүрэнүүдтэй хамта Венгриин Арадай Республика уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын, эбэй ёһоор зэргэ оршон һуухын, түгшүүрилые һуларуулгын политика бэелүүлхын, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые бага болгожо, сэрэгэй хүсэнүүдэй тэнсүүриие хангахын тула бүхы юумэ хэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлнэ.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ҮҮСХЭЛЭЭР

НЬЮ-ЙОРК. Ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зогсоохо, уласхоорондын арсалдаата бүхы асуудалнуудые, бүтэмжэтэй һайн хөөрэлдөөнүүдэй ашаар эбэй ёһоор шиидхэхэ, бүхы түбиинүүдэй гүрэнүүдэй хоорондохи али алиндань ашатай туһатай харилсаае хүгжөөхэ гэхэ мэтын асуудалнууд 1984 оной сентябриин 18-да эндэ нээгдэхэ ООН-ой Генеральна Ассамблейн удаадахи, 39-дэхи сессиин хүдэлмэридэ гол һуури эзэлхэ юм. Юрэнхыдөө гурба һара соо үргэлжэлдэг сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулагдахаар дурадхагдаһан 138 асуудалые ООН-ой Секретариат толилбо.

Советскэ Союзай үүсхэлээр Ассамблейн һүүлшын хуралдаануудта ядерна дайнай аюулай улам ургажа байһан ушарта бүхы гүрэнүүд нэн түрүүн анхаралаа хандуулһан байгаа. Хүн түрэлтэндэ зүрюу харша эгээл зэрлиг муухай гэмтэ ябуулга болохо ядерна дайе буруушааһан Советскэ Союзай дурадхалаар Ассамблей декларациие нёдондо жэл баталан абаа һэн. Удаадахи сесси дээрэшье энэ хараа шэглэл үргэлжүүлэгдэхэ байна.

КПВ-гэй ЦК-гай ТОГТООЛ

ХАНОЙ. Вьетнам арадай түүхын гайхамшагта һайндэрнүүдые, нэн түрүүн француз колонизаторнуудта эсэргүүсэлтын дайнда Дьенбьенфу шадар туйлагдаһан илалтын 30 жэлэй ойе Вьетнамай Арадай армиин байгуулагдаһаар, Августын революциин ба ороной бэеэ дааһан байдалтай болоһоор 40 жэлэй ойе, мүн американ эзэрхэг түримхэйшүүлые илаһаар 10 жэлэй ойе 1984—1985 онуудта һайндэрлэхэ тухай тогтоол КПВ-гэй ЦК-гай Политбюро баталан абаба. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай арадуудтай, бүмбэрсэг дэлхэйн түрүү үзэлтэй олониитэтэй хамта Вьетнам В. И. Ленинэй түрэһөөр 115 жэлэй ойе, фашизмые илаһаар 40 жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэхэ байна. Коммунистнуудай партиин хүтэлбэри доро вьетнам арад Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөе, бэеэ дааһан байдалые сахин хамгаалһан, ороноо нэгэдүүлгын зорилгые бүрин хүсэдөөр бэелүүлһэн байна гэжэ документ дотор тэмдэглэгдэнэ. Арадай засагай жэлнүүд Вьетнамай олон зуун жэлэй бүхы түүхэдэ эгээл гэрэлтэ һайхан үе саг болоһон байгаа. Республикын хүдэлмэришэн анги, таряашад, социалис интеллигенци экономикын, соёлой ба нийтын ажабайдалай бүхы асуудалнуудаар ехэ амжалтануудые туйлаба.

Түүхэтэ ойн баярта үдэрнүүдые бүгэдэ арадай һайндэрлэлгэ «Бүхы юумэ социалис Эсэгэ ороноо байгуулгын, хамгаалгын аша туһада, бүхы юумэ арад зоной жаргалта байдалай аша туһада» гэһэн уряа доро үнгэрнэ гэжэ тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ.

Патриотизм болон пролетарска интернационализмын алдарта революционно ёһо заншалнуудые хүгжөөхэ, Вьетнамай гурбадахи табан жэлэй харюусалгатай даабаринуудые дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөнэй үргэн ехэ хүдэлөөе дэлгэрүүлхэ уряатайгаар КПВ-гэй ЦК-гай Политбюро оронойнгоо бүхы коммунистнуудта, бүхы ажалшадта хандаба.

ЗАМБУУЛИНИИЕ — АМГАЛАН ТАЙБАН ЗОРИЛГОТОЙГООР

НЬЮ-ЙОРК. Замбуулинай дайдые амгалан тайбан шэнжэлгэнүүдтэ бэшэ, харин дай һүжэрөөлгын газар болгохые США-гай захиргаанай һанаашалжа байһан замбуулинай дайдада буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгада хаалта табиха гэһэн эрилтэ замбуулинай дайдые амгалан тайбан зорилготойгоор хэрэглэхэ тухай ООН-ой эрдэм, техникын комитедэй эндэ боложо байһан сесси дээрэ соностоно.

Социалис болон хүгжэжэ байгаа оронуудай түлөөлэгшэд сесси дээрэ үгэ хэлэхэдээ, «замбуулинай дайдые хэрэглэлгэтэй дайн байлдаануудта» США-гай эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байһандань һанаагаа зобоһоноо мэдүүлбэ. Американ сэрэгэйхид шэнэ түхэлэй буу зэбсэгүүдые Газар шадарай замда гаргажа, тодхон табихые эршэмтэйгээр бэлдэжэ байна гэжэ Кубын түлөөлэгшэ Л. Ортега хэлээ. Мүнөө американ сэрэгэй 100-гаад хэмэл ододой замбуулинай дайдада ниидхүүлэгдэжэ байгаашье һаань, сэдьхэлээ ханангүй, Вашингтон ракетэнүүдые буудажа унагааха түхеэрэлгэнүүдые зохёон бүтээхэ түсэб табиба. Пентагон саашадаа лазерна болон пучковой буу зэбсэгүүдтэй замбуулинай станцинуудые ниидхүүлэн табихые түсэблэнэ.

Вашингтоной түсэбүүд эб найрамдалай хэрэгтэ ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ Индиин делегат Ю. Р. Рао мэдүүлбэ. Замбуулинай дайдада али бүхы буу зэбсэгүүдые туршаха гү, али хэрэглэхэ ябадалые эсэслэн хорихые тэрэ соносхобо.

США-гай түлөөлэгшэ Х. Сорсано сесси дээрэ үгэ хэлэхэдээ, замбуулинай дайдада Пентагоной сэрэгэй бэлэдхэлнүүдые сагааруулхые һэдэһэн байгаа. Энэ комитедтэ буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэнэй үлүү, энэ хадаа «ехэ алдуу эндүү» болоно гэжэ шашаһан шалиһан, сессидэ хабаадагшадые хардаха гүрдэхые оролдоһон байха юм. ООН-ой энэ органһоо США гараха юм гэжэ Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэ заналба.

США хадаа замбуулинай дайдада буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха тухай, замбуулинай дайдые амгалан зорилготойгоор хэрэглэлгэдэ уласхоорондын харилсаа холбоо тогтоохо тухай тогтоолнуудта эсэргүүгээр ООН-ой Генеральна Ассамблейн 38-дахи сесси дээрэ үгэ хэлэһэн ори ганса орон болоно гэжэ американ делегадай хэлэһэн үгэ үшөө дахин харуулһан байна. ООН-ой буруушаажа байгаашье һаань, Холбоото Штадууд замбуулинай дайдые сэрэгэй зорилготойгоор хэрэглэхые оролдоно.

...

дэй, хүн зоной ажаһуудаг газарнуудта болоһон суглаануд дээрэ тоособо. Эдэ тоосоонуудаар 360 мянга гаран суглаан үнгэргэгдэжэ, 57,4 миллион хүн тэдээндэ хабаадаа.

Һунгагшадайнгаа урда, тэдэниие депутадта кандидадуудаар дэбжүүлһэн коллективүүдэй, нийтын эмхинүүдэй урда депутадуудай ходо ходо тоосожо байлга Советүүдэй ажал ябуулгын шухалын шухала гол ёһон болоно. Хүн зоной урда депутадуудай хэһэн тоосоонууд хадаа һунгамалнуудайнгаа ажал ябуулгые үргэн олониитын хинаха арга онолнуудай нэгэниинь болоно.

Һунгагшадай өөһэдынгөө эрилтэ хэрэглэмжэнүүдээр ерэхэдэнь, депутадуудай угтажа абалгын, хүн зонһоо ороһон дурадхалнуудые, гомдолнуудые саг соогоо хаража үзэлгын асуудалнууд хадаа Советүүдэй хүдэлмэриин демократическа үндэһэ һууриие хүгжөөлгэдэ горитой һуури эзэлнэ гэжэ парти тоолодог байна. Жэл бүри 16 миллион шахуу хүн элдэб асуудалнуудаар депутадуудта, нютагай Советүүдтэ, тэдэнэй органуудта хандадаг. Һүүлшын һунгалтаһаа хойшо үнгэрһэн саг соо эрхэтэдһээ 700 мянга шахуу бэшэг СССР-эй Верховно Советтэ ороһон байгаа. 130 мянган хүниие Президиумэй приемно соо угтан абаһан байха юм. КПСС-эй ЦК-гай захяа заабаринуудтай зохилдуулан, бүхы шатын Советүүдтэ энэ хүдэлмэри саг үргэлжэ наринжуулан һайжаруулагдана, улам ашаг үрэ ехэтэй болоно.

Социалис демократиин онсо шэнжэнь юуб гэхэдэ, ажал ябуулгадаа депутадууд 30 миллионһоо дээшэ нийтын эдэбхитэдтэ түшэглэдэг байна. Тэдэнэй штатнабэшэ таһагууд, штатнабэшэ инструкторнууд болон инспекторнууд нютагай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэридэ горитой ехэ туһаламжа үзүүлдэг юм. 1982 ондо 410 мянга гаран инструктор, инспектор Советүүдэй штатна таһагуудта, управлениинүүдтэ түлөөһэгүйгөөр хүдэлһэн байгаа. Тэрээнһээ гадна, 91798 хүниие нэгэдүүлдэг 10994 штатнабэшэ таһаг нютагай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй дэргэдэ түлөөһэгүйгөөр хүдэлбэ.

СОВЕТ ДЕМОКРАТИ хадаа нийтын ажабайдалай бүхы һалбариин эгээл орёо зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгын хүсэтэ зэбсэг мүн болоно. Тэрэнэй зохёохы арга боломжонуудые бүри гүйсэд дүүрэнээр элирүүлхын тула, үгэ хүүрээ ажал хэрэгээрээ ходо батадхахын тула Коммунис парти бүхы юумэ хэнэ.

Мүнөө бүхы орон доторнай дэлгэрүүлэгдэжэ байһан СССР-эй Верховно Советэй һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин кампани гүрэнэй ба обществын хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ эрхэтэдые улам үргэнөөр элсүүлэн хабаадуулха, партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ совет хүнүүдэй ажалай ба политическэ эдэбхиие дээшэлүүлхэ арга олгохо байна. Болохоёо байгаа һунгалтада КПСС заншалай ёһоор партийнабэшэ хүнүүдтэй эбдэршэгүй бата нэгэдэлтэйгээр бэлдэнэ. Энэ нэгэдэл хадаа манай обществын эбдэршэгүй бата нэгэдэлэй, коммунизм байгуулгын хэрэгтэ совет хүнүүдэй үнэн сэхэ байлгын толотомо гэршэ жэшээ болоно.

Н. ДЕМОЧКИН,
түүхын эрдэмэй доктор.
(«Праўдын» пресс-бюро).

ЗАЛУУ hУНГАГШАДТАЙ УУЛЗАЛГА

Хяагтын городской соёлой байшанда «Эб найрамдалай, ажалай түлөө дуугаа үгэнэбди» гэhэн уряа доро залуу hунгагшадай тематическа үдэшэ үнгэргэгдэбэ. Райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо И. А. Польщев социалис демократи тухай элидхэл хээ. Сугларагшадта ороной комсомолшуудай габшагай барилганууд тухай слайднууд харуулагдаhан байна.

Городой, районой үйлэдбэриин түрүүшүүл тухай, мүн эгээл түрүүшынхеэ hунгалтын участогуудта ерэхэ залуушуул тухай хөөрэлдөөн болоо. Жэшээлхэдэ, Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын эрхим хүдэлмэрилэгшэд Ирина Зандакова, Любовь Дюжикова, автотранспортна предприятиин жолоошон Виктор Мордовской, горторгын наймаалагша Елена Алгазина гэгшэд мүнөө жэл түрүүшынхеэ hунгаха юм. Эдэнэр булта ажалдаа шалгардаг. Түгэсхэлдэнь залуу hунгагшадта дурасхаалта бэлэгүүд барюулагдаа.

Хяагтын уран hайханай харалгын коллективүүдэй, Буряадай радио ба телевиденинн, оперо ба балетэй театрай артистнуудай хабаадалгатай гоё hайхан концерт hунгагшадай урда табигдаhан байна.

А. ТАГИРОВ.

БАЙГААЛИЯА ХАМГААЛХААР

Байгаалиин баялигые ашагтайгаар хэрэглэхэ болон оршон тойрон байгаалиие хамгаалха талаар Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Президиумэй комисси байгуулха тухай тогтоол республикын Министрнүүдэй Совет баталан абаба. Хорин гурбан гэшүүдhээ бүридэhэн тус комиссиин түрүүлэгшээр Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. С. Берещинов баталагдаа.

Манай республикада байгаали хамгаалгын хэмжээ ябуулгануудые саашадань улам гуримшуулан хүтэлбэрилхын, мүн энэ асуудалаар парти, правительствын абаhан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хинан шалгажа байхын тула тусхай комисси байгуулагдаhан байна.

Иван Иванович Аверин 36 жэлэй туршада Кабанскын коопзверопромхоздо штатна ангуушанаар ажаллана. Тэрэ хадаа 15 наhатайhаа агнажа эхилhэн намтартай. Үнгэрhэн жэлнүүдэй туршада И. И. Аверин зэрлиг ангуудай болон шубуудай зан абари, амидарал хүсэд hайнаар мэдэхэ болоно. Иван Иванович үнэгэ, шононуудые хабхаанаар барихадаа ехэ дүршэл баянтай болоhон ангуушан. Иимэ шадабаритай ангуушад республика доторнай үсөөн гээшэ. Арьяатаниие бариха агнууридаа өөрынгөө дархалhан хабхаануудые хэрэглэдэг юм. Гүнзэгы, байрын саhанай оромсоор тэрэ шонын, үнэгэнэй ябадаг газарта хабхаануудаа табидаг заншалтай. Тиихэдээ жэл бүри баян олзотой, ходоодоо эрхим шанартай арhа тушаадаг.

Штатна ангуушан болоhонhоо хойшо нүхэр Аверин хамтадаа 576 үнэгэ, 59 шоно олзоборилhон байна. Гадна ондатра, hолонго, ойн шубуудые агнадаг. Алирhа жэмэс, эм домдо ородог ургамалнуудые түүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Үнгэрэгшэ жэлдэ бэлэдхэлэй пунктда 350 килограмм папоротник, 5 килограмм хуhанай хатааhан гүлгэ, 8 килограмм долоогоно, 10 килограмм алирhанай набшаhа тушаагаа юм.

1983—84 оной намарубэлэй агнууриин хаhые олзотойгоор үнгэргэбэ. Энэ үедэ 70 ондатра, 2 шоно, 15 үнэгэ, 15 hолонго бариhан байха юм.

М. ГЫЛЫКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикын эрхим ангуушадай нэгэн И. И. Аверин гурбан үнэгэ бариад байна.

Г. ЛИПИНСКИХЫН фото.

«ЭБ НАЙРАМДАЛ ХЭРЭГТЭЙ»

Хани барисаанай долоон хоног Баргажанай дунда hургуулиин аха дүү Козулинуудай нэрэмжэтэ пионерскэ дружинада үнгэргэгдэбэ. Радиодамжуулга, дружинын сбор эмхидхэгдээ. 7-дохи классуудай hурагшад эндэ илангаяа эдэбхитэй хабаадалсаа. Комсомолшуудтай, октябрятануудтай суг пионернүүд хани барисаанай яармаг үнгэргөө. Эдир уран гартан элдэб бүтээлнүүдые хэжэ, багшанарай, ехэшүүлэй магтаалда хүртөө юм. Эдэ бүтээлнүүдээ яармаг дээрээ худалдажа, эндэhээ ороhон мүнгэеэ эб найрамдалай жасада дамжуулаа.

Политическэ плакадуудай конкурс «Фашизмда — үгы!» гэжэ нэрлэгдээ hэн. hургуулиин ВЛКСМ-эй комитедэй үүсхэлээр митинг үнгэргэгдөө.

Багашуул - октябрятанууд «Манда эб найрамдал хэрэгтэй» гэhэн уран зурагай конкурсдо хабаадаа. 4-дэхи классай хүтэлбэрилэгшэ Э. Ц. Хабитуевагай ударидалга доро «Эдир антифашистын» үдэртэ hурагшад илангаяа hайн бэлэдхэлтэй байгаа.

Ц. ТОГОНОВ.

ЗАГАРАЙН РАЙОНДО

ШЭНЭ МАГАЗИН

Горхоной леспромхозой хүдэлмэришэдэй хэрэглэмжые хангалгые hайжаруулхын тула олон хэмжээнүүд абтана. hая эндэ 3 наймаалагшын хүдэлхэ эдеэ хоолой шэнэ магазин ашаглалгада тушаагдаба. Досоонь hаруул, үүжам. Энэ магазин 4 таhалгада хубаарилагданхай. Магазиниие даагшаар Екатерина Никитична Попова томилогдоо.

Түрүүшын худалдан абагшад леспромхозой ветеран А. Ч. Рангольд, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадагшад М. И. Муратов, Р. А. Ширабон гэгшэд прораб М. И. Морозов түрүүтэй барилгашадта баяр баясхалан хүргэhэн байна.

КОНЦЕРТ ХАРУУЛБА

Хандагатайн леспромхозой Витимскэ филиалай Вахтовый гэhэн холын посёлогто Новоильинскын соёлой байшангай агитбригада хүрөө. Агитбригадын уран hайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ Татьяна Васильевна Самсонова залуу бэлигтэниие элсүүлжэ, шадабаряа дууhан элирхэйлхэдэнь туhалаа юм. Агитбригадынхид гоё hайхан национальна костюмуудые үмдэнхэйнүүд, харагшадай урда гараа. Тэдэнэй дундаhаа Марина Утенковае, Ольга Мухинае, Вера Григорьевае, Галина Вишняковае, Надя Шангинае онсолон нэрлэмээр.

Хандагатайн леспромхозой парткомой секретарь Б. Г. Будаев агитбригадын гэшүүдтэй ябалсажа, СССР-эй Верховно Соведэй hунгалта тухай лекци модошодой урда уншаhан байна.

Л. ВИЛЬМОВА.

ДАБ ДЭЭРЭ I-дэхи ПРОГРАММА

Байгша оной январь hарада Шэнэ-Бэрээндэ телевизионно ретранслятор хүдэлжэ эхилhэн юм. Тиин энэ hуурида ажаhуугшадай телевизорнууд hайнаар харуулдаг болоо. Юундэб гэхэдэ, теле-дамжуулга бариха талаар энэ hууринай найдалгүй зонодо ородог ушарhаа эндэхид үргэлжэ hайн дамжуулга харадаггүй hэн. Шэнэ-бэрээнээрхин мүнөө Түбэй телевидениин нэгэдэхи программын дамжуулгануудые харана. Харин байгша оной hүүл багаар үшөө нэгэ ретрансляторай табигдахада, хоёрдохи программын дамжуулгануудые хаража эхилхэ юм.

Б-Ж. БАЯРТУЕВ.

hАЙШААЛТА ҮҮСХЭЛ

Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой архиин заводой коллектив нэгэ үдэр хүдэлжэ олоhон мүнгэеэ эб найрамдалай жасада дамжуулха гэжэ шиидэбэ. Мүнөө уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалай үедэ энэ жасада туhа нэмэри оруулха гээшэ тон шухала хэрэг гэжэ эдэнэр тоолодог.

Г. С. Яковлева, Т. А. Горюнова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг цехүүдэй коллективүүд арбадахи табан жэлэй гурбан жэлэй түсэб, уялгануудые болзорhоо урид дүүргэжэ амжаа юм. Цехүүдэй эдэ хүтэлбэрилэгшэд, мүн слесарь В. Н. Шургин гэгшэд ухаалан зохёолгын, уралан нарижуулгын дурадхалнуудай түлөө мүнгэн шангуудаа — 230 түхэриг эб найрамдалай жасада hайн дураараа дамжуулаа.

Гэхэтэй хамта угаалгын цехэйхид үнгэрhэн жэлэй гурбадахи кварталай дүнгүүдээр олоhон мүнгэн шангаа — 100 түхэриг энэ жасада оруулаа hэн. Бэлэн болгогдоhон продукциин, амhартын цехүүдэй хүдэлмэришэд шухала энэ хэрэгтэ өөhэдынгөө бодото хубитые мүн лэ оруулhан байна.

hайшаалта энэ үүсхэлые заводой хүдэлмэришэд бүримүhэн дэмжэжэ, эб найрамдалай түлөө хүдэлөөндэ эдэбхитэй хабаадаhаар.

В. МОГЗОЕВ.

ШЭНЭ ИЛАЛТА

Зенфтенберг хотодо хүнгэн атлетикээр СССР-эй, ГДР-эй суглуулагдамал командануудай дунда заншалта уласхоорондын мүрысөөн болоожо дүүрэбэ.

Эхэнэрнүүдэй дунда хүнгэн атлетикын табан зүйлөөр үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ Улаан-Үдэ хотын түлөөлэгшэ, уласхоорондын классай СССР-эй спортын мастер Надежда Виноградова хабаадалсаhан юм. Тиихэдэ дүн хамта 4496 очко абажа, дүрбэдэхи hуури эзэлhэн байба. Энэнь совет ороной спортсменкэнүүдэй дунда эрхим дүн болоно.

Надежда Виноградоватай сугтаа энэ мүрысөөндэ хабаадалсаhан СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд — СССР-эй арадуудай зунай VIII спартакиадын мүнгэн, бронзо медальнуудта хүртэhэн Рыбинскын Екатерина Смирнова, Москвагай Мила Колядина хоёрые ахижа гараба бшуу. Нютагаймнай басаган эндэ мүрысэхэдөө республикын дүрбэн рекорд шэнэлжэ шадаа. Тиин тэрэ бэрхэшээлнүүдые дабалгатайгаар 60 метрэй зайе 8,79 секунда соо гаталhан, 14 метр 59 сантиметртэ ядро түлхиhэн, 6 метр 39 сантиметр утые харайhан байна.

Спортын олон зүйлөөр мүрысэдэг совет ороной хүнгэн атледүүдэй энэ мүрысөөн 1984 ондо Лос-Анджелестэ болохо зунай Олимпиин XXIII наадануудта бэлэдхэлэй шухала шатануудай нэгэн болоно гэжэ мэргэжэлтэд, тренернүүд тоолоно.

В. БОРИСОВ.

ХЭН, ХААНА ОШОХО ДУРАТАЙБ?

◆ «Труд» бүлгэмэй санын баазада үглөөдэр үдэрэй 11 часhаа комсомолой-профсоюзай урилдаан санаар үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

◆ «Локомотивай» стадион дээрэ бүмбэгэтэй хоккейгээр «Труд» бүлгэмэй түрүү hуури эзэлхын түлөө түгэсхэлэй наадан үдэрэй 11 часhаа эхилхэ.

◆ Хотын тусхай дунда hургуулинуудай команданууд ГТО-гой үбэлэй зүйлнүүдээр Улаан-Үдэ хотын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысэхэ болоно.

◆ Локомотивна депогой спортын зал соо даам наадалгаар «Спортын халаан» гэhэн спартакиадын туг доро хүүгэдэй клубуудай гэшүүдэй дунда түгэсхэлэй наадан үнгэргэгдэхэ юм.

◆ Шатараар Улаан-Үдэ хотын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эдиршүүлэй дунда мүноодэрhөө эхилбэ. Гурбан бүлэг болоожо хубаарhан эдэнэр «Звездочка», «Огонек» гэжэ хүүгэдэй клубуудта, Постышевой нэрэмжэтэ Пионернүүдэй ордондо сугларжа наадаха. Мүрысөөн үдэрэй 3 час 30 минутаhаа эхилхэ.

◆ «Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ футболоор нээмэл мүрысөөн үнгэргэгдэхэ болоно. Наадан үдэрэй 11 часhаа эхилхэ. Мүн «Спартак», «Локомотив» бүлгэмүүдэй санын баазануудта түрүү hуури эзэлхын түлөө санын урилдаан үнгэргэгдэхэ.

◆ Улаан-Үдэ хотын аяншалга болон экскурсиин бюрогой хүдэлмэрилэгшэд Улаан-Үдэ ерэhэн Гусиноозерскын бүлэг аяншалагшадта байгаалиин болон этнографическа музейнүүдэй экспонадуудтай танилсуулха юм. Улаан-Үдэ хотын предприятинуудай хэдэн бүлэг хүдэлмэришэд Ангарск, Эрхүү, Петровск-Забайкальск хотонуудай түүхэтэ газарнуудтай танилсахаар ошобо.

ТОБШОХОНООР

◆ Олимпиин наадануудай дүрбэн удаа чемпион болоhон Александр Тихоновэй түрэhэн тоонто хото — Новосибирскдэ hурагшадай бүхэроссиин спартакиада болоожо дүүрэбэ. Мүрысөөндэ хабаадаhан Улаан-Үдын түлөөлэгшэд Андрей Абраков биатлоноор долоон километрэй зайда урилдахадаа, хоёрдохи hуури эзэлбэ. Тиигэжэ тэрэ Кемерово хотодо үнгэргэгдэхэ түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэдэ хүртэбэ. Мүн нютагаймнай нүгөөдэ хүбүүн Игорь Харитонов түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсахань.

◆ «Труд» бүлгэмэй дүшөөд спортсменүүд биатлоноор түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысэбэ. Эрэшүүл, эдиршүүл сооhоо спортын мастерта кандидат Владимир Беломестнов, лесотехникумэй hурагша Андрей Абраков гэгшэд эрхимлээ.

В. ДЕНИСОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Февралиин 19-hөө 25 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.50 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Олимпиадын дневник». 10.20—«Будильник». 10.50 —«Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.50 — hургуули шэнэдхэн хубилгаха тухай КПСС-эй ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэнэбди. 12.20 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.50 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 13.50—«Хүгжэмтэ киоск». 14.20 — Баримтата фильм. 15.05 — «Уран зураашад тухай хөөрөөн». В. Перов. 15.30 — «Нүхэр дуун» — бүхэсоюзна телеконкурс Бакуhаа дамжуулагдаха. 16.15 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 17.00 — Үбэлэй Олимпиин XIV наадануудта. Хоккей. 19.20—Санаар урилдалга. Эрэшүүл. 19.50—Мультфильм. 20.00 — «Аяншалагшадай клуб». 21.15 — Үбэлэй Олимпиин XIV наадануудта. Фигурна hолжоролго. 22.00 — «Время». 22.30—Үбэлэй Олимпиин XIV наадануудта. 01.00—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20—«Манай ханинарай премьерэ» (ГДР). 9.50 — «Ород хэлэн». 10.20 — «Испаниин гол мүрэнүүд» — кинопрограмма. 11.00 — Ород композиторнуудай симфоническа хүгжэмэй концерт. 11.45 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 12.45 — Баримтата фильм. 13.00 — «Зимняя баллада». Москвагай В. Маяковскиин нэрэмжэтэ академическэ театрай фильм-зүжэг. 15.00 — Мультфильм. 15.15 — «Адъютант его превосходи...

ПОНЕДЕЛЬНИК, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15—Шэнэ hонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.20 — Фильм-концерт. 16.55 — «Дохёогоо үгыт, горнистнууд». 17.40 — «Никарагуа: Решимость победить» — телефильм. 18.40—«Арадай аялга дуунууд».

Улаан-Үдэ. 18.55 — «Байгал» —нютагуудай hонин. 19.05 — Экономическа шэнжэлэл. 19.20 — «Байгал»—мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — Буряад хэлэнэй хэшээл.

Москва. 20.30 — Үбэлэй Олимпиин XIV наадануудта. Фигурна hолжоролго. 22.00—«Время». 22.40—Үбэлэй Олимпиин XIV наадануудай баярай оршон байдалда хаалга. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 17.40—Дамжуулгын программа. 17.45—Буряадай АССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 18.15 — «Ровесник»—киножурнал. 18.25 —«Хүгжэмтэ уулзалганууд».

Москва. 18.55 — «Шахтерой абари зан». 19.30 — «Зураг бүхэндэнь наран».

ВТОРНИК, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.50 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Взять живым»—гурбан серитэй уран hайханай фильм. (1-дэхи, 2-дохи сери). 12.20—«Ан амитадай аймагта». 13.20 — Шэнэ hонин. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.30—Баримтата фильм. 16.30 — П. И. Чайковский. 4-дэхи симфони. 17.10—Советскэ Союзай хоёр дахин Герой армиин генерал А. П. Белобородовтой hурагшад уулзаха.

Улаан-Үдэ. 18.00 — Буряад хэлэнэй хэшээл.

Москва. 18.30 — «Хүн ба хуули».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Арадай кандидадууд» гэhэн циклhээ дамжуулга. 19.25 — «Байгал» —мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«hургуулиие хубилган шэнэдхэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэнэбди».

Улаан-Үдэ. 20.30 — «Байгал» — нютагуудай hонин.

Москва. 20.40 — «Так и будет» — К. Симоновэй адли нэрэтэй зүжэгөөр уран hайханай фильм. (1-дэхи сери). 22.00 — «Время». 22.40—Кубын Республикын артистнуудай хабаадалгатай концерт. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Художник солнца Аристарх Лентулов»— эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35, 10.45—Байгаали. шэнжэлэлгэ. 2-дохи класс. 9.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.15 — Немец хэлэн. 11.05—ПТУ-гай hурагшадта. «Гоё hайханиие ойлгодог байхаар хүмүүжүүлгэ». 11.30, 12.40 — Географи, 6-дахи класс. 12.05 —«Шатарай hургуули». 13.10 —Түүхэ. 7-дохи класс. 13.40—Немец хэлэн. 14.25 — А. И. Купринай ажабайдалай ба зохёохы ажал ябуулгын хуудаhанууд. 15.10—«Багшада—хүгжэмэй хэшээл».

Улаан-Үдэ. 17.50 — Соносхолнууд.

СРЕДА, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.50 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — Мультфильмнүүд. 10.35 — «Взять живым» — гурбан серитэй уран hайханай фильм. (3-дахи сери). 11.40—«Аяншалагшадай клуб». 12.40—Шэнэ hонин. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — Шэнэ газар ашаглажа эхилhээр 30 жэлэй ойдо. Баримтата фильм. 16.30 — Уласхоорондын конкурсын лауреат А. Дмитриев наадаха. 17.00 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ».

Улаан-Үдэ. 17.30 — Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдаhан дамжуулга. 18.30 — «Байгал» — нютагуудай hонин.

Москва. 18.45 — «hунгалтые угтуулан».

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Нүхэр, дуун» — телефестиваль.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Саяан» — хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга. 20.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.50 — «Так и будет» — уран hайханай фильм. (2-дохи сери). 22.00 — «Время». 22.40 — «Челюскинская эпопея» — баримтата фильм. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35— Географи. 7-дохи класс. 10.05—Француз хэлэн. 11.05 — ПТУ-гай hурагшадта. Физикэ. 11.35, 12.40 — Түүхэ. 9-дэхи класс. 12.10 — «Гэр бүлэ ба hургуули». 13.15 — Юрэнхы биологи. 10-дахи класс. 13.45 — Француз хэлэн. 14.15 — ПТУ-да ямар мэргэжэлдэ хайшан гэжэ hурганаб. 14.45 — Телеочерк. 15.20 — «Дайнай жэлнүүдэй шүлэгүүд ба дуунууд». 16.05 — Шэнэ hонин.

Москва. 17.30 — Совет Армиин А. В. Александровай нэрэмжэтэ хоёр дахин Улаан туттэ дуу, хатарай академическэ ансамблиин концерт. 18.00 ...

ЧЕТВЕРГ, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.50 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — Москвагай В. Локтевой нэрэмжэтэ пионернүүдэй болон hурагшадай ордонгой дуу, хатарай ансамблиин концерт. 10.50 — «Красно солнышко» — үхибүүдтэ фильм. 12.20 — СССР-эй Обороной министерствын, Совет Армиин ба СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин хүтэлбэрилэгшэд Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй ветерануудтай уулзаха. 13.25 — «Би, Соведүүдэй ороной солдатби». 14.05 — «Хүреэлэгдэhэн Ленинградай уран зураашад». 15.10 — Шэнэ hонин. 15.30 — «Маршал революции» уран hайханай фильм. (1-дэхи, 2-дохи сери). 17.40—«Шатарай hургуули». 18.10 — «Играет музыка Победы» — фильм-концерт. 18.55 — «Олон түмэн ажалшадай ленинскэ университет». 19.25 — «Арадай аялга дуунууд». 19.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 19.55 — Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэр». СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй Генеральна штабай начальник, Советскэ Союзай маршал Н. В. Огарков үгэ хэлэхэ. 20.10 — А. Твардовский. «Василий Теркин». Моссоведэй нэрэмжэтэ Гүрэнэй театрай фильм-зүжэг. 22.00 — «Время». 22.40 — Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдаhан хүгжэмтэ дамжуулга. Останкинадахи концертын студиhаа дамжуулха. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35— Физикэ. 6-дахи класс. ...

ПЯТНИЦА, 24.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.50— Үглөөнэй гимнастика. 10.05— «Хамаг юумые мэдэхэ хүсэлтэйб». 10.15— «Так и будет»— уран hайханай фильм. (1-дэхи, 2-дохи сери). 12.40— Шэнэ hонин. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35— «Түсэбтэ табан жэл»— хүн бүхэнэй хэрэг». 16.30— «Москва ба москвагайхид». hургуулиие хубилган шэнэдхэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай проектые зүбшэн хэлсэнэбди. 17.00 — Бүхэроссин конкурсын лауреат Ю. Евтушенко гусли дээрэ наадаха.

Улаан-Үдэ. 17.20— Хүдөөгэй ажалшадай захилаар концерт (буряад хэлэн дээрэ). 17.50— «Байгал»—нютагуудай hонин. 18.00—Уласхоорондын шэнжэлэл. (буряадаар). 18.15 —«Арадай кандидадууд». 18.45— «Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.05— «Мүнөөнэй дэлхэй ба хүдэлмэришэдэй хүдэлөөн». 19.30— «Москва шадарай нютагуудта гэр байрын ба бууса шадарай барилга». 19.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00— «hунгалтые угтуулан». 20.15 Баримтата фильм. 20.25— «Надежда» — уран hайханай фильм. 22.00—«Время». 22.40 —Фильм-концерт. 23.45— «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15— Баримтата фильм. 9.35, 10.35— Географи. 7-дохи класс. 10.05, 13.05 —Англи хэлэн. 11.05— ПТУ-гай hурагшадта. Юрэнхы биологи. 11.35, 12.35—Географи. 5-дахи класс. 12.05— ...

СУББОТО, 25.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа. 9.00— «Время». 9.45— Үглөөнэй гимнастика. 10.00— Физкультура эрхилэгшэдтэ заабаринууд. 10.10 —«АБВГДейка». 10.40—«Спортлотогой» 8-дахи тираж. 10.50 —«hайн эд бараа — элбэг ехээр». 11.20— Кино-шэнжэлэл. 11.40— Музейнүүд болон выставкын залнуудаар. 12.20 —«Автор Георгий Федосеев». 12.50— «Фронтын ханинарай уулзалга». 4-дэхи гвардейскэ армиин ветерануудтай уулзалга. 14.20— «Гэр бүлэ ба hургуули». Надежда Константиновна Крупскаягай түрэhөөр 115 жэлэй ойдо. 15.05—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 15.20 — «Хани харилсаан». 15.50— «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 16.50— Политическэ шэнжэлэгшэ Л. А. Вознесенскиин хөөрөөн. 17.20 —Спортын сэрэгэй-техническэ зүйлнүүдээр мүрысөөн. 18.55— Мультфильм. 19.05—«9-дэхи студи». 20.05— «Неизвестный Чаплин» — телефильм. (1-дэхи, 2-дохи сери). (Англи). СССР-эй арадай артист В. Тихонов оролто үгэ хэлэхэ. 22.00 — «Время». 22.40 — А. И. Островскиин дуунууд. 23.40—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55— Дамжуулгын программа 9.00— Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Физкультура эрхилэгшэдтэ заабаринууд. 9.35—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 10.20— «Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ дамжуулга. 10.50—Франциин саадай-сэсэрлигэй архитектура ...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. Мүрысөөндэ хабаадагшын үгэ. «Бригадна подряд ба ажалай журам» — уншагшын түрүү бэшэг. Фермэнүүд дээрэhээ абтаhан мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «СССР-эй Верховно Соведые hунгаха hунгуулиин центральна комиссида» — ТАСС-ай мэдээсэл. «hунгалтые угтуулан» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. Партийна комитедүүдэй пленумүүд. «Шэнэ зорилгонууд тээшэ» — П. Лазаревай статья. «Сибириин хэмжээгээр» — Е. Карпенкын статья. hунгалтаhаа hунгалта хүрэтэр. «Эндэ эльшэ хүсэн мүндэлдэг» — корреспонденци. Барилганууд дээрэhээ абтаhан мэдээсэлнүүд. «Газарай хүдэлхэдэ» — В. Королевой, И. Ницковой статья «Стандартнууд ба метрологи» — Е. Мухинай корреспонденци.

Гурбадахи хуудаhанда. Арадай кандидадууд. «Гэлэгэй миллион» — С. Прокопишкогой статья. «Эрдэмтэ, багша, пропагандист» — И. Ярневскиин статья. Хилын саанаhаа.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Нютаг нютагай hонин. «Музей аяншалгада гараба» — В. Михайловай статья. Спортын hонин. Телевидениин долоон хоногой программа. Мэдээсэлнүүд. соносхолнууд.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96 приемная — 2-54-54, зам редактора — 2-68-08 зам редактора 2-62-62 отв. секретарь — 2-50-52, секретариат 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34 05, пропаганды — 2 56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64 36, 2-63-36, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-61, 2-57-65 информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61 выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография ...ственного комитета Бурятской ... делам издательств, полиграфии ... ной торговли г. Улан-Удэ, ул. ... Н-00339. Заказ № 43.